

Europa-
Kommissionen

PANORAMA

FORÅR 2017 / Nr. 60

Bulgarien og Rumænien fejrer 10 år i EU

DER LIGGER
ET STORT
POTENTIALE
I VESTGRÆ-
KENLAND

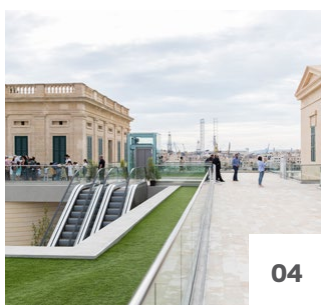
MALTA:
EU-FORMANDSKAB
OG PRIORITETER

Regionalpolitik
og bypolitik

PANORAMA

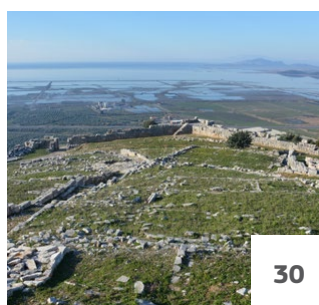
LEDER.....	03	HURTIGERE EVALUERINGSSYSTEM FOR STORE PROJEKTER.....	38
MALTA OVERTAGER FORMANDSKABET FOR RÅDET	04	ANSIGTSLØFTNING AF MUSEUM PÅVIRKER SPANSK KULTUR.....	42
BULGARIEN FEJRER 10 ÅR I EU	08	MAKROREGIONALE STRATEGIER STYRKER SAMARBEJDE	44
DET REGIONALE KONKURRENCEEVNEINDEKS	16	STØTTE TIL LETTISKE IVÆRKSÆTTERE.....	50
RUMÆNIENS 10-ÅRSJUBILÆUM FOR TILTRÆDELSE AF EU.....	18	RESULTATMÅLINGER VEJLEDER DANMARK.....	51
NYOPSTARTEDE VIRKSOMHEDER ER VIGTIGE AKTØRER I EU.....	24	STYRKELSE AF ERHVERVSLIVET I ESTLAND	52
GODE FREMSKRIDT I ESI-FONDENE.....	26	PROJEKTER FRA LETLAND OG TYSKLAND.....	53
BELGIEN FANGET PÅ KAMERA	28	KALENDER.....	55
VESTGRÆKENLAND: BYGGER EN BEDRE FREMTID.....	30		

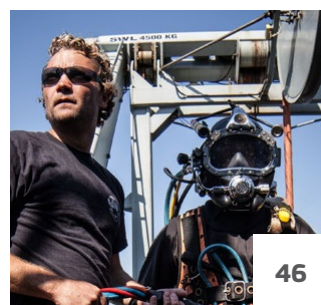
04

18

30

46

I denne udgave...

Vores første udgave i 2017 fejrer to jubilæer – det er 10 år siden Bulgarien og Rumænien blev medlem af EU, og der er sket meget i den mellemliggende periode. *Panorama* ser nærmere på, hvordan det har gavnet landene og deres borgere at være en del af Den Europæiske Union. Vores dybdegående artikel fokuserer på Vestgrækenland, hvor samhørighedspolitikken støtter denne region, som har et enormt potentiale, ved at iværksætte en strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

En rapport afslørede for nylig, at landene skal samarbejde for at løse globale udfordringer, som ikke kender grænser. Fire makroregionale strategier gør en forskel i praksis ved at hjælpe lande i og uden for EU med at kombinere deres indsats vedrørende tværgående problemstillinger.

Vores interview med Dr Ian Borg, Maltas statssekretær for EU-formandskabet for 2017 og EU-midler, omhandler, hvordan landet forvalter formandskabet og drager fordel af støtte fra samhørighedspolitikken.

Der er også en artikel om den nye, strømlinede evaluering af store projekter samt oplysninger om, hvordan Polen får mest muligt ud af de investeringsmuligheder, de får via EU-finansiering.

»Med dine egne ord«indeholder bidrag fra Danmark, Estland og Letland, og billedserien peger linsen mod projekter i de tre regioner i Belgien.

God fornøjelse med læsningen.

AGNÈS MONFRET

Chef for kommunikationsafdelingen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, Europa-Kommissionen

LEDER

For ti år siden valgte rumænere og bulgarere at blive en del af det projekt, der samlede et kontinent, et projekt om lighed og solidaritet. De satte deres lid til Europa, og Europa har ikke skuffet dem. I dag er Rumænien og Bulgarien mere sikre og velstående end nogensinde før.

Alligevel må vi ikke narre os selv og blive selvtilfredse. I vores sikre verden i EU, langt fra historiens mørke strømninger, kan lykken vende, og vi skal alle være på vagt. Når vi fejrer 60-året for Romtraktaten, skal vi gå i vores grundlæggeres fodspor, få vind i sejlene og styre det europæiske projekt fremad. Når der er udfordringer, skal vi bevare fokus på solidaritet for at lukke alt det onde inde i den kasse, det kommer fra.

Vi skal være opmærksom på, at solidaritet er et centralt fundament i vores union. Vi har ikke opnået alt det, vi har i dag, seks årtier efter Romtraktaten, ved individuelt at gå igennem alle de orkaner, der har udfordret os, men derimod ved at samle vores styrker. Det bedste eksempel på dette er samhørighedspolitikken. Denne politik er det kraftigste, mest synlige udtryk for europæisk solidaritet, og den har udviklet sig til EU's vigtigste investeringspolitik, som har forbedret EU-borgernes liv.

Rumænien, Bulgarien og andre medlemsstater fra Centraleuropa sendte for nylig en meddelelse til Warszawa, Polen, der anerkender samhørighedspolitikens rolle i den europæiske integration. Denne meddelelse giver genlyd over hele Europa og understreger ét vigtigt faktum: samhørighedspolitikken er EU's stærkeste søjle mod fragmenteringskræfterne i en farlig verden.

2017 er et jubilæumsår, og et år, hvor vi skal se fremad. Det er et år, hvor vi skal vurdere — ikke om samhørighedspolitikken virker, eftersom dette allerede er veldokumenteret — men derimod, hvordan vi kan gøre politikken endnu bedre, hvordan vi kan sikre, at vi giver mennesker over hele Europa mest muligt med de ressourcer, vi har til rådighed.

Det gør vi, fordi vi ønsker, at den fortælling, der begyndte for 60 år siden, og som har passeret gennem Rom, Bukarest, Sofia og mange andre steder — skal fortsætte. Fordi Europa har brug for mere Europa, og fordi det betyder mere samhørighed. Det er på tide, vi anerkender dette og samhørighedspolitikens integrerede rolle i det europæiske projekt. ■

CORINA CREȚU

EU-kommissær med ansvar for Regionalpolitik

Malta: en lille medlemsstat med store ambitioner

Dr Ian Borg, statssekretær for EU-formandskabet for 2017 og EU-midler, forklarer, hvordan formandskabet for Rådet og samhørighedspolitikken har påvirket Malta og landets borgere.

^ Cittadella i Gozo, der blev renoveret for nylig og dominerer skylinen.

For første gang siden sin tiltrædelse i 2004 har Malta formandskabet for Rådet første halvdel af 2017. Hvordan ser Malta på denne mulighed?

Formandskabet for Rådet er en vigtig mulighed for Malta for at vise, hvordan vi på disse seks måneder kan bidrage til det europæiske projekt på en håndgribelig måde, navnlig på et tidspunkt, hvor EU i sin 60 år lange historie står over for store udfordringer. I løbet af formandskabet vil Malta gå videre med EU's dagsorden i samarbejde med alle medlemsstater. Vores mål er at give de europæiske borgere mere værdi ved at påvise de fordele, som vores borgere nyder godt af ved at være en del af dette projekt.

Hvilke udfordringer står et lille land som Malta over for i forbindelse med formandskabet, og hvordan har landet påvirket fastsættelsen af prioriteter for formandskabet?

Som en lille medlemsstat står Malta over for de udfordringer, der er forbundet med en lille forvaltning. Dette er dog også en fordel, fordi vores forvaltning kan arbejde på flere porteføljer og derved skabe synergier på tværs af forskellige politikområder. Ved fastsættelsen af Maltas prioriteter for formandskabet, udpegede vi følgende vigtige områder, som formandskabet for Rådet og EU fokuserer på:

- Migration og asyl: Malta ligger i forreste linje på grund af nærheden til Libyen. Vores mål på dette område er at tilskynde til en reform af det fælles europæiske asylsystem (herunder Dublinforordningen og transformationen af Det Europæiske Asylstøttekontor til et selvstændigt agentur) for at dele ansvaret mere ligeligt mellem medlemsstaterne og sikre, at spørgsmålet fortsat er højt placeret på den politiske dagsorden.
- Styrkelse af EU's indre marked: I forbindelse med frihandelsområdet, som mange anser for at være EU's største aktiv, omfatter Maltas prioriteter en fuldstændig fjernelse af roamingafgifter for mobiltelefoni og nedbrydning af de digitale grænser, der afholder EU-borgere fra at købe varer og tjenesteydelser fra andre EU-nationer, en praksis der er kendt som geoblokering.
- Social inklusion: Fokus på at kvinder er rimeligt repræsenteret i alle områder af samfundet — ikke mindst på arbejdsmarkedet — og en styrkelse af bestræbelserne på at bekæmpe kønsbestemt vold.
- Fremme af vækst inden for områder som maritim turisme og transport til søs: Maltas prioritet på dette område er at sikre bæredygtighed og effektiv forvaltning af vores have.

Hvordan er Maltas erfaringer med migrantkrisen med til at forme Europas respons?

Malta har en af de højeste beskyttelsessatser pr. indbygger i verden, så når vi skubber på for at reformere det fælles europæiske asylsystem for at dele ansvaret mere lige mellem medlemsstaterne, er det på baggrund af en medlemsstat, der, uanset sin størrelse, er parat til at spille en aktiv rolle med hensyn til at løse problemet.

Ifølge Eurobarometeret ser Maltas borgere i dag meget positivt på fordelene ved EU-medlemskabet. Hvordan har samhørighedspolitikken bidraget til denne opfattelse?

Eurobarometeret viser, at borgerne i Malta ikke alene er opmærksomme på EU-finansierede projekter, men at 89% af dem også anerkender den positive indvirkning, de har haft på deres liv. EU's samhørighedspolitik kan betragtes som det vigtigste redskab til at skabe en »positiv opfattelse« af medlemskabet, fordi den er EU's mest eksplicite og synlige bevis på solidaritet.

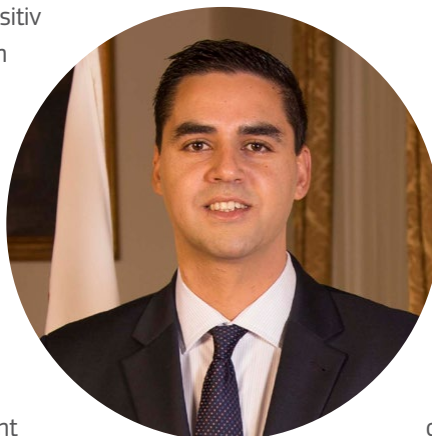
Det er værd at nævne for eksempel investeringer på sundhedsområdet, såsom oprettelsen af Maltas onkologiske center, der tilbyder avancerede faciliteter til kræftbehandling i et omfattende plejemiljø, der tilbyder patientpladser, ambulante tjenesteydelser og områder samt en palliativ behandlingsafdeling og faciliteter til psykosociale tjenester til patienter og deres plejere.

Andre investeringer omfatter uddannelsessektoren med projekter på Malta College for Arts, Science and Technology (MCAST) og universitetet i Malta (UoM), der blandt andet omfattede opførelse og færdiggørelse af forskellige institutter og udstyr til laboratorier, hvor både undervisere og studerende får en bedre uddannelsesmæssig oplevelse og praktisk erfaring. Denne investering har naturligvis medført flere forskningsfaciliteter på områder som teknik, kemi, biologi, IKT samt FoU.

Læseplanerne er også blevet revideret og ajourført for at afspejle aktuelle markedsbehov. Desuden blev der gennem Strategic Educational Pathway Scholarships (STEPS) og MASTE-

RIT! tilbudt mange legater til efteruddannelse på master- og doktoratniveau inden for de nationale prioriterede områder. Og unge mennesker under 25 år, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET), fik med ungdomsgarantien mulighed for enten at få adgang til arbejdsmarkedet eller en uddannelse ved at støtte dem gennem uddannelse, jobeksponering og skræddersyet bistand. Dette vil i sidste ende reducere risikoen for social udstødelse og fattigdom. Der blev tilbudt andre uddannelser og uddannelsesprogrammer til embedsmænd i den offentlige sektor for at forbedre effektiviteten gennem styrkelse af medarbejdernes færdigheder med hensyn til bedre forvaltning og administration af støtteforanstaltninger.

Miljøsektoren har også nydt godt af indgreb i forbindelse med affaldshåndtering og kloaksystemer, renovering og restaurering af lukkede lossepladser, et nationalt projekt for oversvømmelsehjælp og klimaforandringer, navnlig gennem investeringer i ikke-vedvarende energi.

Kan du give eksempler på, hvordan samhørighedspolitikken har støttet Maltas erhvervslivs konkurrenceevne og jobskabelse? Hvilken rolle har finansielle instrumenter spillet i denne proces?

SMV'er og især mikrovirksomheder er kernen i Maltas økonomi. SMV'er udgør 99,8% af alle landets virksomheder og beskæftiger mere end 80% af arbejdsstyrken. Alligevel har SMV'er i Malta været vant til at finansiere deres aktiviteter ved at belåne deres private ejendomme. Denne metode har i høj grad bremset innovation og vækst ved at begrænse mulighederne for finansiering, især fordi Malts banker var kendt for at stille strenge krav om sikkerhedsstillelse og tilbagebetalingstid, eller fordi de krævede bidrag fra SMV'er, hvis pengestrøm ofte blev anset for utilstrækkelig til at sikre en forsvarlig finansiering.

På den baggrund var støtte til SMV'er et af de vigtigste forhold i hele programperioden 2007-2013. I løbet af denne periode var der, ud over uddannelsesprogrammer og programmer til forbedring af beskæftigelsesegnheden, andre, der havde til formål at fremme vækst og investeringer. Malta gennemførte også JEREMIE-instrumentet (fælleseuropæiske midler til mikro-

^ Esplora, Maltas interaktive videnskabelige center med et uformelt uddannelsesmiljø til videnskabelige opdagelser.

^ Et forskningslaboratorium på universitetet i Malta, der giver det rette undervisnings- og forskningsmiljø.

virksomheder og små og mellemstore virksomheder). Dette finansieringstekniske instrument, det første af sin slags, der fik støtte fra strukturfondene i Malta, viste sig at være en meget succesfuld del af pakken af initiativer, der blev stillet til rådighed gennem strukturfondene til gavn for SMV'erne. Sidstnævnte instrument var med 12 mio. EUR fra strukturfondene tildelt dette instrument med til at stimulere investeringer fra SMV'er for mere end 100 mio. EUR og hjalp dermed 650 SMV'er med 761 investeringer.

Hvilke andre vigtige resultater er der opnået i programperioden 2007-2013 i Malta?

De samlede bidrag fra samhørighedspolitikken i perioden 2007-2013 var på 855 mio. EUR. Siden starten af perioden har EFRU- og ESF-investeringer hjulpet Malta med at skabe mere end 1400 job. Faktisk var beskæftigelsesfrekvensen (blandt 20- til 64-årige) i Malta i starten af programperioden på 58,6%, 11,2 procentpoint lavere end satsen for EU-28. Forskellen på satserne er blevet væsentligt mindre, da beskæftigelsesfrekvensen i Malta i 2015 nåede 67,8%, tæt på satsen på 70,1% for EU-28. Dette skyldes delvist en stigning i beskæftigelsesmuligheder, der også er skabt ved hjælp af midler fra EU. Malta er også tæt på at nå sit mål for beskæftigelse, der er revideret op fra 62,9% til 70% inden 2020, og landet har kæmpet for at nå Rådets landespecifikke henstilling om at øge den lave deltagelsesfrekvens for især kvindelige og ældre arbejdstagere på arbejdsmarkedet. Deltagelsesfrekvensen for kvinder er, selv om den fortsat er under satsen for EU-28, steget fra 37,7% i 2007 til 53,6% i 2015. Desuden er beskæftigelsesfrekvensen for ældre arbejdstagere (55 til 64 år) også steget fra 29,5% i 2007 til 40,3% i 2015¹.

Investeringer i uddannelse, erhvervsuddannelse og færdigheder, der er finansieret gennem EFRU og ESF har også bidraget til denne udvikling og til fremskridt mod opfyldelse af uddannelsesmålene. Andelen af studerende på videregående uddannelser et vokset støt, og der har været et fald i skolefrafaldet. Stigningen i antallet af studerende, der blev tilmeldt videregående uddannelser, er steget med en gennemsnitlig sats på 5,4% pr. år (2007-2015).

Midlerne fra OP'er har også bidraget til en række økonomiske områder, herunder forskning og udvikling, og udgiftsgrænsen for FoU blev nået i 2015. For så vidt angår andelen af menneskelig kapital beskæftiget i videnskab og teknologi var procentdelen i Malta i 2015 38,6% af den aktive del af befolkningen sammenlignet med 45,2% for EU. Andelen er lavere end gennemsnittet i EU, men den er steget løbende og med 6,8 procentpoint siden 2007.

Styrkelsen af bæredygtig turisme har bidraget til et højere forbrug og beskæftigelse i denne sektor. Der er iværksat foranstaltninger for at gøre Malta mere attraktiv og tilskynde til gentagende besøg. Faktisk var PA 2 i OPI specifikt målrettet fremme af bæredygtig turisme ved at opjustere turismen, forbedre sektorens konkurrencedygtighed og fremme de maltesiske øer som en mangfoldig kvalitetsdestination for at nå ud over sol og strand-segmentet.

OPI'et har også været vigtigt med hensyn til at bekæmpe klimaforandringer og forbedre ressourceeffektiviteten samt med at bidrage til Maltas mål for reduktion af CO₂-emissioner, energieffektivitet og en stigning i produktion af vedvarende energi. Faktisk har landet vendt en negativ sats i 2009 til en sats på 4,7% i 2014.

Kort sagt kan jeg konkludere, at midlerne fra OPI har bidraget til en række økonomiske områder. Den maltesiske regerings

¹ Statistik over videregående uddannelse 2014-2015.

bestræbelser på at maksimere udbyttet af midlerne fra EU, med en absorberingsrate på 100% af de tildelte midler, har medført håndgribelige økonomiske resultater for både maltesiske og europæiske borgere.

Hvad kan vi lære med henblik på fremtiden, dvs. hvordan ser du forbindelsen mellem samhørighedspolitikken og borgernes vigtigste bekymringer i dag?

Gennemførelsen af samhørighedspolitikken har generelt forbedret kvaliteten af borgernes liv. I lyset af de udfordringer, EU står over for, vil den imidlertid blive gransket nøje, og politikens effektivitet skal fortsat demonstreres. Det er således vigtigt, at samhørighedspolitikken reagerer hurtigere på lokale behov under forandring, der varierer fra en medlemsstat til en anden. Politikken vil på den måde arbejde på at opfylde den dobbelte vision om »rEUUnion« samt mål på EU-plan.

Hvordan vil prioriteterne og bidragene inden for samhørighedspolitikken efter din mening udvikle sig efter 2020?

Uanset de håndgribelige og positive resultater opnået under programmerne i forrige programperiode, og som blev fremhævet i Kommissionens efterfølgende evalueringsrapport, og de tydelige bestræbelser på at forbedre rammen for den nuværende programperiode, mener Malta, at samhørighedspolitikken fortsat kan forbedres for at imødekomme de dynamiske sociale og økonomiske forhold i vores regioner og på vores områder. Det er vigtigt, at territorierne specifikke behov og de forskellige institutionelle rammer bliver anerkendt. Der er også behov for, at rammen sikrer tilstrækkelig fleksibilitet til at støtte initiativer, som løser de skiftende behov på regionalt og europæisk plan.

Leveringsmekanismen bør have større fokus på forenkling, hvilket står højt på Kommissionens dagsorden. Der er dokumentation for, at den administrative byrde forbundet med

gennemførelsen af programmerne under ESI-fondene er steget, og EU-finansiering kan ikke løbe den risiko at blive associeret med byrder, kompleksitet og bureaukrati.

Det er fortsat en prioritet at bevare fokus på resultater og præstationer. Indikatorerne er generelt blevet bedre og bør sikre udvikling. De kan dog stadig forbedres. Resultatreservens fokus er på produktion i stedet for resultater, ikke mindst fordi resultaterne først kan ses efter lang tid.

Hvad er prioriteterne for Maltas formandskab inden for samhørighedspolitikken, og hvad er næste trin?

Det maltesiske formandskab falder også sammen med den første overordnede debat om samhørighedspolitikken fremtid efter 2020. Vores to vigtigste mål i forbindelse med samhørighedspolitikken er at videreføre lovforslaget »Omnibus« og fokusere på den politiske debat om, hvordan resultaterne af samhørighedspolitikken kan gøres mere synlige for borgerne. I denne henseende anses de forventede lovgivningsmæssige ændringer af forordningen om samhørighedspolitikken, der er et resultat af FFR-gennemgangen, under det maltesiske formandskab for en prioritet, sammen med bestræbelserne på at forenkle den overordnede politik. Det maltesiske formandskab vil i denne forbindelse søge at vurdere resultaterne fra gruppen på højt plan om forenkling, både fra gruppens møde i november 2016, der havde fokus på revision og arbejdsprogrammet efter 2020, og fra gruppens næste møde i begyndelsen af 2017, der har fokus på perioden efter 2020. ■

FÅ MERE AT VIDE

<https://eufunds.gov.mt/en/Information/Pages/EU-funds-for-Malta-2014-2020.aspx>

^ Interaktive spil til børn, der gør uddannelse i videnskab sjovt.

^ Nyt biomedicinsk teknisk udstyr på universitetet i Malta, der giver en praktisk tilgang til undervisning.

^ Institutet for anvendt videnskab: en nylig tilføjelse til universitetet Malta College of Arts, Science and Technology.

10-ÅRSJUBILÆUM

Bulgarien udbygger fordelene ved EU-medlemskab

I år fejrer Bulgarien sit tiårsjubilæum i EU. Panorama ser på, hvordan medlemskab af EU har påvirket landet og dets borgere.

Hvilket land gav verden det kyrilliske tegnsæt, der i dag anvendes af over 250 millioner mennesker? Hvilket land huser verdens ældste guldreserve, der stammer fra 4000 f.Kr.? Hvilket land producerer 85 % af verdens rosenolie, der er en vigtig ingrediens i fremstillingen af parfume? Ja, du gættede rigtigt — Bulgarien, et stolt medlem af EU i over 10 år!

Bulgarien ligger ved EU's sydøstlige grænse og byder på en kombination af storblåede bjerge med frugtbar jord, store vandområder, naturlige kurbade, rig biodiversitet og 400 kilometer kyststrækning.

For ti år siden var Bulgariens natur lige så smuk, som den er i dag. Det samme kunne imidlertid ikke siges om landets økonomi og samfund. Problemer med fattigdom, social udstødelse og uligheder i indkomst blev ofte nævnt af kritikere før Bulgariens tiltrædelse af EU.

Det virker til, det var i går, men Bulgarien har allerede nået sit 10-årsjubilæum, og der har været store fremskridt i den periode. De bulgarske borgere har nu fuld frihed til at rejse, bosætte sig, studere og arbejde i hele EU.

De officielle tal viser tydeligt den positive udvikling på samfundet og økonomien. Ifølge Eurostat er BNP i løbet af det seneste årti vokset fra 28,7 mia. EUR til 45 mia. EUR i 2016. Indtægtsniveauet, der omfatter minimums- og gennemsnitslønninger,

steg også, hvilket førte til større tilfredshed blandt borgerne. Eurobarometeret viser, at 36 % af bulgarerne i 2007 var glade for deres liv sammenlignet med over halvdelen (51 %) i dag.

På vej mod samhørighed

Lige fra Bulgariens første år i EU har midler fra samhørighedspolitikken gjort det muligt for landet at modernisere sin infrastruktur og forbedre borgernes livskvalitet.

På transportområdet har man opnået dette ved at udvide metroen i Sofia, færdiggøre Trakia- og Maritsa-motorvejene, opgradere jernbanenettet og indføre bæredygtig bytransport i Bulgariens syv største byer, hvilket har åbnet mulighed for mere sikre, rene og hurtige rejser i byområder og på tværs af landet.

På miljøområdet har 1,3 millioner mennesker fået et mere effektivt system til affaldshåndtering, og yderligere 300 000 har fået adgang til moderne vandrensningsanlæg og forsyningstjenester, hvilket samlet set giver borgere et renere og sundere miljø. Investeringerne har også haft en stor indvirkning på det sociale område. Sårbare børn og dem med særlige behov, der engang var isoleret i kolde statsejede institutioner, er blevet genintegreret i samfundet gennem oprettelsen af nye familielignende centre.

Den økonomiske konkurrenceevne er blevet forbedret, lige som erhvervsklimaet er det, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Dette skyldes i høj grad EU's initiativ om fælleseuropæiske midler til mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (JEREMIE), der har skabt en portefølje af lån og egenkapitalinvestering på 900 mio. EUR som støtte til 7500 SMV'er.

Samtidig har de EU-støttede innovationsfonde Eleven og LAU-NCHub støttet 180 innovative nyopstartede virksomheder, der har skabt over 600 nye job i prioriterede sektorer som IKT, e-sundhed og på ingeniørområdet. Dette har bidraget til Bulgariens internationale anerkendelse som et konkurrencedygtigt center for IKT og fremstillingsspecialister, hvilket har tiltrukket direkte udenlandske investeringer for milliarder af euro siden landets tiltrædelse i 2007. Jo, Bulgarien er nu blevet en af EU's mest attraktive destinationer for investeringer af risikovillig kapital. Sofia er i øjeblikket blandt de vigtigste hovedstæder i Europa for så vidt angår nyopstartede virksomheder, der støttes af risikovillig kapital.

I perioden 2007-2013 investerede Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden 5,4 mia. EUR i Bulgarien, hvilket svarer til over 2% af BNP og ca. 39% af de offentlige kapitaludgifter. I 2015 blev det anslået, at denne støtte medførte en stigning i BNP på ca. 4%. Disse investeringer har også bidraget til at afdæmpe de skadelige virkninger af den internationale økonomiske krise og banet vejen for at forbedre beskæftigelsesfrekvensen med 3,6% fra 2014 til 2015.

Næste trin

Bulgarien havde brug for tid og støtte til at tilpasse sig samhørighedspolitikken funktionsmåde for at kunne gennemføre EU-finansierede investeringer på en effektiv måde. Landet har nydt godt af det arbejde, som blev udført af taskforce for bedre gennemførelse, der blev oprettet af kommissær for regionalpolitik Corina Crețu i 2014. Desuden modtager landet fortsat målrettet bistand til sine nationale administrative strukturer og peer-to-peer-støtte, der har bidraget til at fremskynde og forbedre plan-

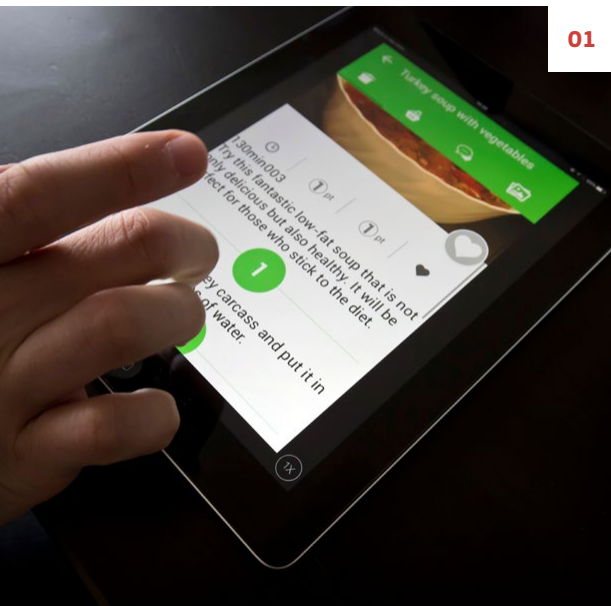
lægningen og gennemførelsen af EU-projekter for at optimere virkningen af dem.

Bulgariens samhørighedsproces er imidlertid langt fra fuldført. Landet har stadig behov for løbende støtte i vigtige miljøsektorer, regional udvikling, transportinfrastruktur, konkurrenceevne, innovation, arbejdskraftens mobilitet og social inklusion. Ud over de finansielle bidrag er samhørighedspolitikken også en vigtig drivkraft for reformer i Bulgarien. Samhørighedspolitikken kommer til at spille en større rolle i perioden 2014-2020, navnlig inden for offentlige udbud, miljøbeskyttelse samt forskning og innovation.

Disse strukturelle ændringer, sammen med et større fokus på resultater og virkningerne af midlerne, udgør grundlaget for, at støtte under samhørighedspolitikken kan komme de bulgarske borgere endnu mere til gavn de kommende år. Bulgarien vil gennem 10 nye programmer modtage støtte på næsten 10 mia. EUR fra fem europæiske struktur- og investeringsfonde. Sammen med de nationale bidrag vil de udgøre et solidt grundlag for investeringer, der skaber job og vækst, stimulerer forskning og tilskynder til et innovationsvenligt erhvervs-klima, samtidig med at de styrker social inklusion og beskytter Bulgariens smukke natur. ■

FÅ MERE AT VIDE

http://ec.europa.eu/regional_policy/da/atlas/bulgaria/
<http://2020.eufunds.bg/en>

01

ALLE IDÉER HAR BRUG FOR ET LILLE SKUB

Eleven og **LAUNCHub**, der blev grundlagt i 2012, er to bulgarske investeringsfonde, der støtter opstartsvirksomheder og nye idéer. Deres primære opgave er at støtte og uddanne unge iværksættere med nye idéer, primært på it-området, med investeringer på op til 300 000 EUR til et projekt.

De to fonde har modtaget støtte på mere end 21 mio. EUR fra EU under JEREMIE-initiativet, de er udviklet i samarbejde mellem Kommissionen og Den Europæiske Investeringsfond for at fremme anvendelsen af finansielle instrumenter til at forbedre SMV'ers adgang til finansiering via de europæiske struktur- og investeringsfonde.

Mange af projekterne har opnået betydelig økonomisk og international succes. Eksempler omfatter det bulgarske projekt **Rocket Heater Gamera**, en ovn baseret på fast brændsel, der er ni gange mere effektiv end konkurrerende apparater på markedet, hvilket reducerer omkostninger og affald betydeligt.

02

Appzio, et bulgarsk-finsk projekt, er en mobilapplikation, som brugere kan benytte til nemt at lave deres egen applikation efter egne individuelle behov.

CoKitchen, et koncept med delt arbejdsrum til madlavning, er et projekt, der giver iværksættere i fødevarerindustrien mulighed for at spare udgifter til leje og køkkenudstyr og derved undgå de traditionelle hindringer forbundet med at åbne en restaurant.

iGreet, der har stor international succes, især på det amerikanske marked, tilbyder højteknologiske papirkort, der, når de scannes af modtageren, kommer til live på skærmen.

Disse projekter er blot fire ud af over 110 projekter, der allerede har nydt godt af de to fonde. **LAUNCHub** og **Eleven** har bidraget til udviklingen af hele det økonomiske iværksættersystem i regionen, fordi de også investerer i udenlandske opstartsvirksomheder, der etablerer deres aktiviteter i Bulgarien. Disse fonde, der er væsentlige for et nyt projekts succes, fokuserer på en god idé og de små dedikerede hold, der bringer idéen til live.

03

Takket være EU-støtten er Bulgarien i hele verden blevet anerkendt som en attraktiv destination for opstartsvirksomheder, herunder af førende økonomiske medier som Financial Times og Forbes Magazine.

<http://www.11.me/about/>

<http://www.launchub.vc/>

01 CEO Branimir Parashkevov i Appzio viser, hvordan applikationen fungerer.

02 Zhivkov Stefanov lægger brændsel i Rocket Heater Gamera hjemme hos sig selv.

03 Kokken Dobrin Atanasov og Stanka Dimcheva tilbereder mad i CoKitchen.

GABROVO: HVORDAN OPSTÅR »GRØNNE BYER«?

Gabrovo, der tidligere har været kendt for sine borgeres drilagtige humoristiske sans, den smukke natur og tekstil-, tæppe- og tøjindustri, ligger i midten af Bulgarien og har genopfundet sig selv de seneste år ved at vinde de nationale priser for »grønneste by« og »bedste by at bo i«.

Faktisk har Gabrovo og dens borgere nydt godt af et af de største miljøprojekter, Bulgarien nogen sende har set. Med en medfinansiering på 85% fra Samhørighedsfonden har Gabrovo og dens byområder fuldstændig fornyet drikkevandsforsyningen samt opsamlings- og rensningsanlæg til spildevand.

Områdets 63 000 indbyggere har direkte haft gavn af projektet, der har forbedret deres livskvalitet ved at sikre bedre adgang til drikkevand og spildevandsanlæg. Dette har omvendt bidraget til at reducere forskellige sundhedsmæssige risici for befolkningen og samtidig forbedret kvaliteten af miljøet. Den organiske og ernæringsmæssige forurening, der blev udledt til det modtagende vandområde, er blevet kraftigt reduceret og har derved forbedret vandkvaliteten i både Yàntra- og Donaufloden.

Derudover har projektet skabt over 400 nye job og tiltrukket vigtige investorer, hvilket har genereret ekstra indtægt til byen og dens borgere. Gabrovo er et tydeligt eksempel på, hvordan grønne byer kan skabes i hele EU med støtte fra samhørighedspolitikken, og den viser, hvordan økonomien kan drage nytte af miljøvenlige projekter.

“ Ved at deltage i ordningen for kvalifikationstjenester og fremme af beskæftigelse under det operationelle program til udvikling af menneskelige ressourcer har jeg fået ny viden og nye færdigheder, der har hjulpet mig med at forbedre mine faglige kvalifikationer. Jeg er tilfreds med mine nye færdigheder, fordi de har øget mine muligheder på arbejdsmarkedet. Jeg har været arbejdsløs i lang tid, og jeg er glad og tilfreds med, at jeg nu får almindelig løn fra min nuværende arbejdsgiver.

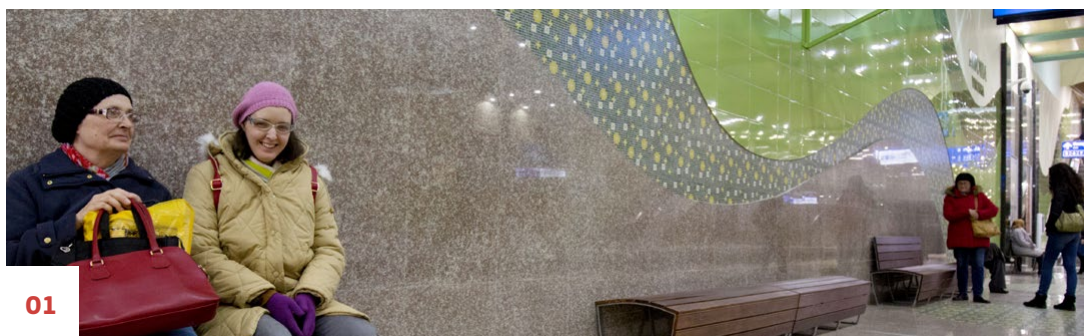
Jeg er glad for, at min arbejdsgiver besluttede sig for at deltage i ordningen. Efter min mening har Bulgarien brug for sådanne europæiske programmer, der hjælper med at udvikle små og mellemstore virksomheder. ”

Asan Smailov Isov

Installatør af PVC-vinduer for STOS BG Ltd., Krichim

SOFIA: NÅR TRANSPORT, MILJØ OG ØKONOMI MØDES

01

01 Stationen Vitosha.

02 Lufthavnsstationen.

Et af de vigtigste infrastrukturprojekter i Bulgarien i nyere tid er metroen i Sofia, der har overvundet mange økonomiske, administrative og arkæologiske forhindringer for at levere imponerende resultater og fordele til befolkningen på 1,7 millioner mennesker, der bor i storbyområdet Sofia. De første to linjer blev færdiggjort under det operationelle program for transport 2007-2013, og byens tredje metrolinje, der medfinansieres af EFRU, er under udførelse og forventes færdiggjort før 2020.

Alle borgere i Sofia er taknemmelige for og stolte af den nye metro og de smukt designede stationer. Den betjener 50 000 personer i timen og benyttes af over en halv million mennesker hver dag. Den har været til stor gavn for Bulgariens hovedstad: fra en kraftig reduktion af CO₂-emissioner, rejsetider, trafikpropper, trafikuheld, brændselsforbrug og vedligeholdelsesudgifter til transport til besparelser for den lokale økonomi på over 20 mio. EUR.

De første to linjer blev desuden færdiggjort og lanceret før projektets tidsfrist og med bemærkelsesværdigt lave udgifter. Sofias metro er et af de bedste eksempler på et miljøvenligt, moderne og økonomisk fordelagtigt transportprojekt, der er støttet af samhørighedspolitikken i EU.

<http://europa.eu/!gU84kk>

02

“Jeg repræsenterer et innovativt bulgarsk selskab, der er baseret i byen Vratsa, og som er specialiseret i fremstilling af elektronik og LED-belysning. Efter seks års hårdt arbejde og gennemførelsen af EU-finansierede projekter var vi i stand til i høj grad at udvikle vores forretning. I løbet af første programperiode 2007-2013 forbedrede vi energieffektiviteten og tilrettelæggelsen af produktionsstyringen. Vi indførte også specifik knowhow, der gav os mulighed for at opnå en vækst på næsten 10%, og skabte 15 nye job.

I 2016 lancerede vi et nyt projekt under det operationelle program Innovation og konkurrencedygtighed (EFRU) for at forbedre fremstillingsprocessen ved at købe højteknologisk udstyr. Det er sådan, vi forventer at øge virksomhedens konkurrenceevne og sikre en bæredygtig tilstedeværelse af den på det hjemlige og internationale marked.”

Diana Varganova, Eng.
Manager, Intelligent Security Systems Ltd.

“ Takket være finansieringen under Programmet for Udvikling af Landdistrikter 2007-2013 har min familie og jeg etableret en forretning, der dyrker lavendel i Dobrudzha. For syv år siden besluttede min mand og jeg at begynde i landbrugssektoren. Vi foretog de nødvendige forespørgsler og undersøgte forskellige muligheder for at dyrke æteriske olieafgrøder. Vi lagde fundamentet for vores gård i den lille by Pobeda i Dobrudzha. Takket være projektet kunne vi i løbet af et par år udvide lavendelafrøderne til 112 hektarer. Vi deltog i en række seminarer, der var arrangeret af den nationale rådgivningstjeneste for landbrug, og vi deltog i den bulgarske lavendelfestival i flere år.

Vores liv blev forandret. Takket være tilskuddene steg den økonomiske værdi af vores gård, og den blev mere markedsorienteret. I dag omfatter vores plantager af den duftende urt landbrugsområder i nærliggende landsbyer i områderne Dobrich og Varna. Vi har opstartet et eksperiment med andre æteriske olieafgrøder — salvie og citronmelisse — og vi har beplantet 20 hektarer med røllike. De sidste to år har vi høstet 700-800 kilogram lavendelblomster pr. hektar — der går 50-60 kg blomster til at udvinde 1 kg æterisk olie.

På grund af det gennemførte projekt blev vi godkendt som økologiske landbrugere i 2016, og i 2018 får vores gård det officielle symbol på ren økologisk produktion. ”

Julia Penkova
Landbruger

VELIKO TARNOVO: NY OPFATTELSE AF »ZARERNES BY«

Provinsbyen Veliko Tarnovo, der er berømt for at være den historiske hovedstad i det andet bulgarske imperium og zarernes by i løbet af hele middelalderen, og som har en rig kunstnerisk, litterær og arkitektonisk kulturarv, har de seneste år oplevet en sand revolution. Sammen med byen Burgas fik den i 2013 flest stemmer som Bulgariens bedste by at bo i.

Med ca. 2 millioner besøgende om året udgør turisme en vigtig del af Veliko Tarnovos økonomi. Siden 2007 er der gennemført 26 projekter under EU's operationelle programmer, hvilket i høj grad har forbedret miljøet, infrastrukturen på sundhedsområdet og øget turismen i byen. Aktiviteter som genopbygning og renovering af grønne rekreative områder, anlæggelsen af gang- og cykelstier, sportsområder og legepladser har bidraget til et mere tilgængeligt og bedre bymiljø for alle i byen.

Med fokus på turisme har nogle projekter givet både borgere og turister mulighed for at nyde flere kulturelle og historiske kulturarvsteder, der er renoveret for nylig, såsom udsigtsterrassen til det berømte lys- og lydshow på fæstningen Tsarevets.

Andre projekter, såsom »Genopbygning og renovering af infrastrukturen på sundhedsområdet på centret for kompleks onkologi« har direkte påvirket byens sundhedsmæssige tjenesteydelser. Det har forbedret de tidlige kræftdiagnoser og forbedret udbuddet af højteknologisk og højt specialiseret medicinsk behandling for over 250 000 mennesker i Veliko Tarnovo og opland. Med byens rige historie, smukke arkitektur, renoverede infrastruktur og moderne sundhedsfaciliteter er det ikke underligt, at byen et blevet sådan et godt sted at bo.

^ Burgas floradstillingscenter set udefra.

BURGAS FREMVISER SIN KULTURARV

Burgas, Bulgariens andenstørste by på Sortehavets kyst og den fjerdestørste i landet, har oplevet en kraftig udvikling og transformation med over 37 medfinansierede projekter, der har modtaget støtte under samhørighedspolitikken siden 2007 for næsten 186 mio. EUR i alt.

Under det operationelle program »regionaludvikling« (OPRD) har Burgas gennemført JESSICA-initiativet med fem forskellige projekter. De omfatter det »permanente floradstillingscenter« i Burgas Sea Garden, der indeholder en multifunktionshall, café, legeområde til børn, og som har bidraget til et bedre fritids- og kulturmiljø i byen.

Større byer har brug for moderne og effektiv offentlig transport for at blomstre. »Projektet integreret offentlig transport i Burgas« (OPRD 2007-2013) har haft en kæmpe indvirkning på byens voksende befolkning. Nye og miljøvenlige busser, et hurtigt bustransitsystem, et optimeret rutenetværk, et nyt e-billetsystem og oprettelsen af det første bulgarske lej-en-cykel-system er bare en lille del af de projekter, der har bidraget til at gøre Burgas til den »bedste by at bo i« i 2012 og 2013.

Samhørighedspolitikken har også støttet vigtige kulturarvsprojekter i byen. Øen Saint Anastasia, tæt på Burgas, har undergået en komplet renovering og har genopbygget de fleste af dens vigtige kulturelle monumenter. Freskoerne fra det 14. århundrede i øens kirke blev kunstnerisk gendannet, og indkvartering blev renoveret, hvilket skabte mere end 140 nye job.

Endelig ser den økonomiske, turistmæssige og kulturelle fremtid for Burgas mere lovende ud på grund af den løbende positive migrationsats og høje livskvalitet.

<http://www.burgas.bg/en/resors/euro>

HVAD ER UMIS 2020?

Unified Management Information System for EU-midler i Bulgarien omsætter åbne data til praksis for at forbedre både gennemsigtigheden og forvaltningen af EU-investeringer.

UMIS 2020 overvåger og offentliggør data for flere investeringsprogrammer, såsom miljø, god forvaltning, udvikling af menneskelige ressourcer, innovation og konkurrenceevne, regioner i vækst, videnskab og uddannelse for intelligent vækst og transportinfrastruktur. Hovedformålet med systemet er elektronisk at indsamle og behandle alle data om gennemførelse af operationelle programmer og fremme udveksling med EU's institutioner og samtidig garantere programmernes sporbarhed, procedurer, projekter og kontrakter samt at overvåge resultaterne. Det er fuldstændig internetbaseret og tilbyder brugervenlig information til den brede offentlighed, projektiværksættere, støttemodtagere samt forvaltnings-, tilsyns- og attesteringsmyndigheder.

Hvad er regional konkurrenceevne?

Hvilke regioner i Den Europæiske Union er de mest konkurrencedygtige? Oplysningerne findes i det tredje regionale indeks for konkurrenceevne, der lige er blevet offentliggjort.

Den nye udgave af det regionale indeks for konkurrenceevne (RCI), der blev offentliggjort den 27. februar 2017, viser en fortsat styrke i hovedstadsregioner og andre regioner med storbyområder.

I det nordvestlige EU har disse konkurrencedygtige regioner vigtige territoriale afsmittende virkninger, der forbedrer konkurrenceevnen i naboregionerne. I de østlige og sydlige EU-medlemsstater derimod ser det ikke ud til, at konkurrenceevnen bliver forbedret af at være tæt på en hovedstadsregion. Dette unikke indeks giver et indblik, som nationale indekser for konkurrenceevne ikke kan opfange.

Sammenlignet med 2010- og 2013-udgaverne af RCI har Malta og flere regioner i Frankrig, Tyskland, Sverige, Portugal og Det

TOP 20 I 2016			
LAND	REGIONSNAVN	SCORE PÅ EN SKALA FRA 0-100	PLACERING*
Det Forenede Kongerige	London og regioner omfattet af byens pendleropland	100,00	1
Det Forenede Kongerige	Berkshire, Buckinghamshire og Oxfordshire	97,67	2
Nederlandene	Utrecht	97,63	2
Sverige	Stockholm	97,21	4
Det Forenede Kongerige	Surrey, East og West Sussex	93,95	5
Danmark	Hovedstaden	92,94	6
Luxembourg	Luxembourg	91,06	7
Frankrig	Île de France	90,27	8
Tyskland	Oberbayern	89,68	9
Det Forenede Kongerige	Hampshire og Isle of Wight	88,61	10
Finland	Helsinki-Uusimaa	88,26	11
Nederlandene	Amsterdam og regioner omfattet af byens pendleropland	87,34	12
Tyskland	Darmstadt	86,66	13
Tyskland	Hamburg	85,28	14
Tyskland	Karlsruhe	85,23	15
Nederlandene	Noord-Brabant	85,13	16
Det Forenede Kongerige	Cheshire	85,08	17
Nederlandene	Zuid-Holland	84,81	18
Belgien	Bruxelles og regioner omfattet af byens pendleropland	84,12	19
Tyskland	Stuttgart	83,75	20

* To regioner får samme placering, hvis forskellen i deres resultater (på en 0-100-skala) er under 0,1.

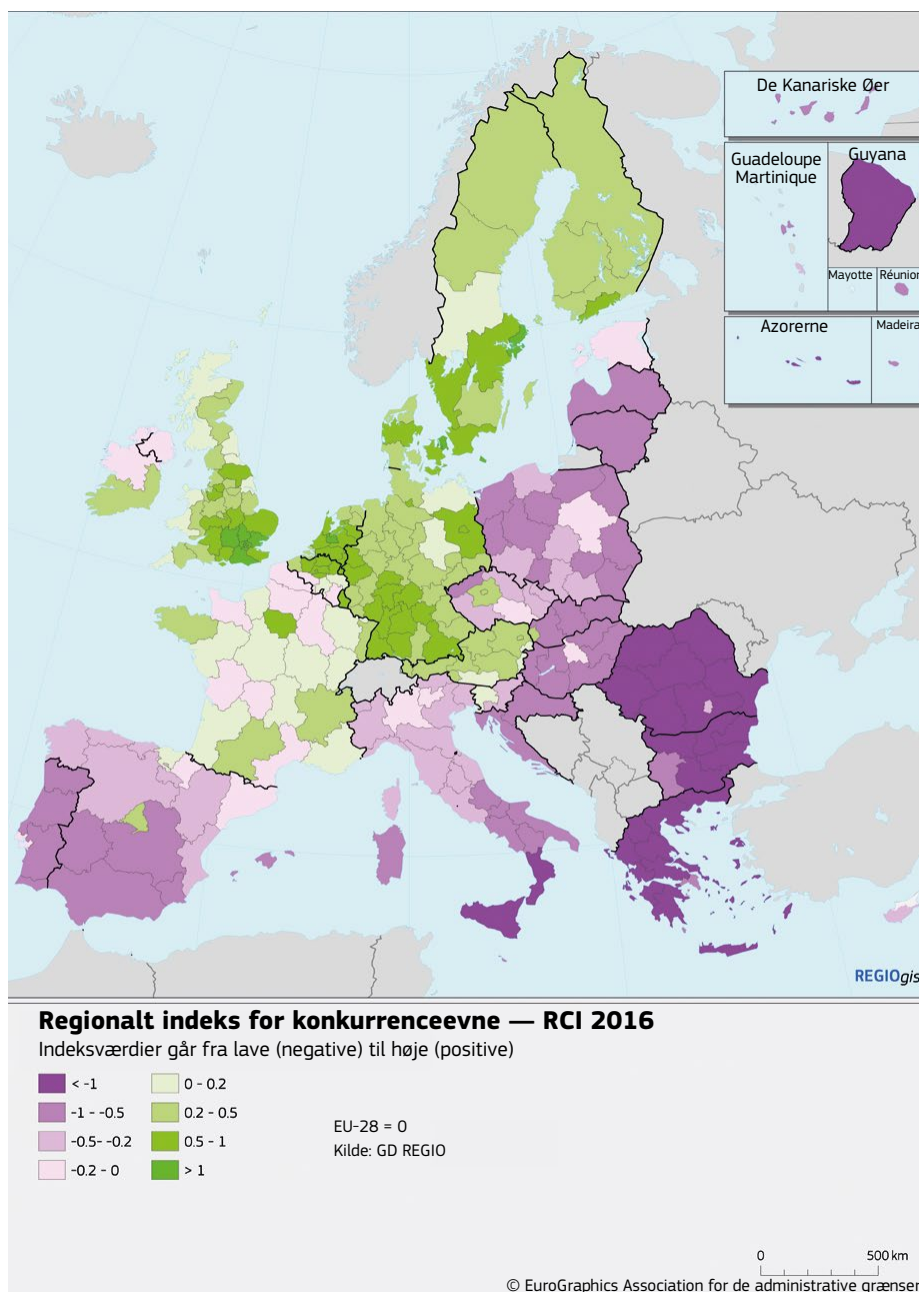
Forenede Kongerige forbedret deres resultater, hvorimod resultaterne er faldet for Cypren og regioner i Grækenland, Irland og senere i Nederlandene. I de østlige EU-regioner har konkurrenceevnen været stabil på tværs af de tre udgaver.

Siden den første udgave anvender stadig flere EU-regioner RCI til at kortlægge deres styrker og svagheder og forme deres udviklingsstrategier. For at lette denne brug er den seneste udgave af RCI ledsaget af interaktive scorekort, et nyt onlineværktøj, der gør det nemt at benchmarke en region. Værktøjet sammenligner den valgte region med alle andre regioner og med regioner med et lignende BNP pr. indbygger.

Disse scorekort samt de interaktive kort og radardiagrammer, metodologien og databatter er tilgængelige på RCI-webstedet: <http://europa.eu/qN87MJ>.

RCI er baseret på metoden bag det globale indeks for konkurrenceevne, der udarbejdes af Det Verdensøkonomiske Forum, og som tilpasses det regionale plan i EU. RCI benytter 11 dimensioner af konkurrenceevne, der beskrives af over 70 indikatorer, der omfatter en lang række forhold, herunder innovation, forvaltning, transport og digital infrastruktur, sundhed og menneskelig kapital.

RCI tager højde for den økonomiske udvikling i en region ved at lægge større vægt på grundlæggende faktorer for konkurrenceevne i mindre udviklede regioner og innovationsfaktorer i mere udviklede regioner.

.....
FÅ MERE AT VIDE

<http://europa.eu/qN87MJ>

EU-finansiering til Rumænien giver resultater

I år kan Rumænien fejre sit tiende år som medlem af EU. I denne oversigt ser vi nærmere på, hvordan EU-finansiering har påvirket landet og dets borgere.

Det er et land med et utroligt varieret landskab, rigt på kultur og traditioner og en imponerende historie. I landet tales det eneste romanske sprog i Østeuropa, og det huser syv UNESCO-kulturarvsteder, der omfatter Donaudeltaet med en rig biodiversitet.

Hvad, der måske er knap så kendt, er, at Rumænien også er den syvende mest befolkningsrige medlemsstat i EU med ca. 19,9 millioner indbyggere, og at det er strategisk beliggende mellem øst og vest, nord og syd på kontinentet. Det var således ikke nogen overraskelse, at glæden og entusiasmen nytårsaften for ti år siden, da uret slog tolv, var stor i landet, fra de største byer til de mest fjerntliggende landsbyer.

Rumæniens tiltrædelse af EU blev fejret af landets befolkning som et af de vigtigste resultater i landets nyere historie — en velfortjent anerkendelse for det store arbejde og de store ofringer, men også et tydeligt tegn på, at landet og dets skæbne ligger i EU.

Håbene og forventningerne var store, ligesom de udfordringer, der lå forude — medlemskab af EU var bestemt ikke hverken »slutningen på rejsen« eller begyndelsen på et nemt liv men derimod en fortsættelse af en lang proces med forandringer samt social, økonomisk og politisk udvikling. I dag, 10 år senere,

kan rumænerne mærke virkningerne af dette historiske valg på deres dagligdag.

En af de tydeligste positive virkninger fremgår af Rumæniens stærke økonomiske resultater de seneste år, hvilket skyldes solid vækst baseret på lav arbejdsløshed og stabil industriel aktivitet. Arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse har været faldende. Der er gennemført vigtige reformer på arbejdsmarkedet, i den offentlige forvaltning, i uddannelses- og socialpolitikken, og der er foretaget store investeringer i infrastruktur.

Det kræver imidlertid strategisk styring og vigtige ressourcer at omsætte det til praksis. Og det er lige her, investeringer støttet af EU spiller en afgørende rolle. Siden starten af landets medlemskab, fra 2007 til 2013, har landet nydt godt af næsten 20 mia. EUR fra samhørighedspolitikken og dens instrumenter — Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden. Takket være disse ressourcer har det været muligt at opnå vigtige resultater, og Rumænien kan nu dele mange positive historier.

Frigivelse af økonomiens potentiale

Især i en periode med international økonomisk uro er investeringer under samhørighedspolitikken afgørende for at frigive økonomiens vækstpotentiale og skabe nye job og muligheder, navnlig for små virksomheder. Ifølge den seneste evaluering af virkninger er der, takket være økonomisk støtte fra EU, skabt over 35 000 nye job mellem 2007 og 2014, og over 1200 små

og mellemstore virksomheder (SMV'er) modtog støtte. Det anslås, at disse investeringer har resulteret i en stigning i BNP på 4% i 2015.

EU-finansiering har også styrket forskningskapaciteten for hi-tech. Et strålende eksempel på dette område er det innovative Extreme Light Infrastructure for Nuclear Physics — en større international laserforskningsinfrastruktur, der omfatter forskere fra tre europæiske lande (Rumænien, Ungarn og Tjekkiet). En del af dette banebrydende europæiske forskningskonsortium blev etableret i Măgurele, Ilfov County.

Hvad angår innovation inden for økonomien er et særligt inspirerende eksempel Ratis Serv. En lille virksomhed i det nordøstlige Rumænien, der modtog støtte fra EU, som gjorde det muligt for virksomheden at erhverve meget nøjagtige mekaniske forarbejdningsmaskiner af højeste kvalitet. Takket være denne investering er virksomheden blevet en vigtig leverandør til mange industrigiganter over hele verden (se boksen).

Investeringer, der giver selvstændighed og beskytter

En anden sektor, hvor EU-investeringer har opnået synlige resultater er transportsektoren. På den ene side omfattende modernisering af landets transportinfrastruktur, der skulle forbedre forbindelserne til resten af EU. Takket være den opgraderede A1-motorvej kan bilister for eksempel nu nemt og bekvemt rejse til Ungarn og endnu længere. På den anden side har mindre investeringer i lokale veje og landeveje, for eksempel i mere isolerede områder i Apuseni-bjergene, gjort lokal og regional mobilitet nemmere, hvilket er til gavn for både de lokale og turister.

EU-finansiering har også været målrettet mennesker, der risikerer fattigdom og social udstødelse, ved at investere i renovering, modernisering og udstyr til ca. 500 skoler og over 200 sociale centre.

Den merværdi, der blev udløst af EU-investeringerne, er især synlig i miljøsektoren: Investeringer på over 3 mia. EUR har i høj grad forbedret vandforsyningen og spildevandstjenesterne for langt størstedelen af befolkningen.

Statusopgørelse og forberedelse af nye investeringer

EU-finansiering er uden tvivl en vigtig finansieringskilde for Rumænien. Den udgør over 25% af de offentlige investeringer i landet. Den første gennemførelsesperiode har dog også budt

på store udfordringer og afsløret nogle flaskehalse med hensyn til administrativ kapacitet, procedurernes effektivitet og den overordnede koordinering.

De seneste år har rumænske myndigheder i høj grad bestræbt sig på at forbedre kvaliteten og effektiviteten af gennemførelsen. Europa-Kommissionen har hele tiden været tæt på Rumænien i denne proces, for eksempel gennem det store arbejde udført af taskforce for bedre gennemførelse, der blev oprettet af kommissær for regionalpolitik Corina Crețu. Denne taskforce gav støtte til og hjalp Rumænien med at fremskynde udarbejdelsen og gennemførelsen af projekter, samtidig med at den styrkede den administrative kapacitet og løste flaskehalse.

Disse værdifulde erfaringer skal fuldstændig indarbejdes, nu hvor Rumænien skal drage fordel af en anden stor mulighed. Fra 2014 til 2020 vil landet drage nytte af mere end 30 mia. EUR fra de europæiske struktur- og investeringsfonde. Dette store beløb bliver investeret i strategiske udviklingsområder, såsom gennemførelse af byudviklingsstrategier og planer for mobilitet i byerne, energieffektivitet og affaldshåndtering. For første gang kan rumænske byer få mulighed for at investere i forbedring af mobilitet og gøre den mere bæredygtig ved at prioritere effektive offentlige transportsystemer over biltrafik eller ved at reducere energiforbruget i boligbyggeri og offentlige bygninger.

Andre prioriteter omfatter overgangen fra institutionel pleje til pleje i nærmiljøet for børn og personer med handicap og restrukturering af sundhedsplejesystemet med henblik på at gøre det mere tilgængeligt og effektivt. Løbende investeringer i omfattende transportinfrastruktur, såsom Sibiu-Pitesti-motorvejen og i vigtig energi- og miljøinfrastruktur, skal sikre, at vedholdende udfordringer for fremtidig vækst og samhørighed fjernes.

Mulighederne er store, og med hjælp fra allerede indførte foranstaltninger for mere strategisk planlægning og evaluering, alle interessenters og civilsamfundets aktive deltagelse og ved at fjerne hindringer for offentlige og private investeringer kan vi forvente store forbedringer.

Som kommissær Crețu sagde for nylig: »Jeg har god grund til at være stolt over Rumæniens resultater, men jeg vil også gerne se endnu mere fremgang i landet ved hjælp af de muligheder, som EU-investeringer åbner op for. Rumæniens store resultater vil være en succes for samhørighedspolitikken som helhed og vil sætte landet i en god position i fremtiden.« ■

FÅ MERE AT VIDE

http://ec.europa.eu/regional_policy/da/atlas/romania/

< Bogdan-Ştefan Avădanei og Pavel Petrariu på Ratis Serv.

TEKNOLOGI TIL VERDENSMESTRE

En økonomi, der vokser, er en økonomi, hvor iværksættere får støtte til at udvikle deres idéer. Ratis Serv, en lille virksomhed i det nordøstlige Rumænien, modtog støtte fra EU, hvilket gav virksomheden mulighed for at erhverve udstyr af højeste kvalitet: nye meget nøjagtige maskiner til mekanisk forarbejdning.

SMV'en, der har 30 års erfaring, kunne ikke alene fortsætte med at tilbyde sine kunder produkter af høj kvalitet på kort tid, men den kunne også udvikle nye partnerskaber.

EU-finansiering betød også nye job, bedre kvalitet og flere produkter og tjenesteydelser. I dag har Ratis Serv en lang liste med kunder, der omfatter højteknologiske virksomheder som Boeing, Airbus og Renault. Og hvis ikke det er bevis nok på, at investeringerne kunne betale sig, så læs videre her: I 2013 leverede det rumænske selskab dele til Renaults F1-biler, hvoraf en af dem vandt verdensmesterskabet. Kvalitetsprodukter fra Rumænien, med støtte fra EU, har bidraget til at sikre den mest efterstræbte motorløbstitel i verden!

ORADEA: ÉN BY SÆTTER ET SKINNENDE EKSEMPEL

Hvis du nogen sinde har undret dig over, hvordan EU-midler er med til at skabe en by, så se nærmere på Oradea. Den transsylvanske by er verdensmester i absorption efter at have indgået kontrakter for 247 mio. EUR i perioden 2007-2013.

Investeringerne var målrettet turisme, sundhed og social pleje, transportinfrastruktur, uddannelse og forretning, miljø og virksomhedsudvikling. Resultaterne af projektet viser i høj grad betydningen af at udnytte tilgængelig finansiering fuldt ud. De har gjort byen attraktiv for både virksomheder og mennesker: I 2015 havde besøgende tre gange så mange overnatninger i Oradea som i 2010, og virksomheder investerede 285 mio. EUR.

I dag er byen et attraktivt centrum for udenlandske virksomheder, og de vigtigste direkte fordele af investeringerne kommer borgerne til gode: På fem år er arbejdsløshedsraten faldet næsten fire gange. Oradea er i høj grad et godt eksempel for alle byer i Rumænien. Hvad byen med egne midler kunne have opnået på 50 år, har den nået på bare 10 år med midler fra EU, hvilket har bidraget til byens hurtige og bæredygtige udvikling.

^ Piața Unirii (Union Square) restaureret og moderniseret i Oradea.

^ Nye sporvogne, der forbinder moderniserede stationer i Cluj-Napoca.

CLUJ-NAPOCA: BEDRE OFFENTLIG TRANSPORT TIL EN TRAVL BY

En by beliggende i hjertet af Transsylvanien, Cluj-Napoca, har gjort god brug af EU-midler. Byen er kendt for sine musikfestivaler, og den har gjort sig fortjent til dette omdømme og de mange nye gæster ved hjælp af meget efterspurgte forbedringer af det offentlige transportsystem. Næsten 11 mio. EUR fra EFRU gik til modernisering af en af de mest benyttede transportruter i den rumænske by. Nye sporvogne forbinder renoverede stationer, rejsetiden er blevet halveret og lydforureningen er reduceret kraftigt.

Investeringen, der blev foretaget for at erstatte infrastrukturen, der stammede fra kommunisttiden, har tjent sig ind. Myndighederne anslår, at de nye sporvogne, spor og stationer vil føre til en stigning på 10% i antallet af rejsende. Dette er godt nyt for miljøet, fordi flere og bedre elektriske sporvogne ikke alene betyder hurtigere og mere sikker transport men også bedre luft i den travle by. Det er også positivt for erhvervsklimaet, fordi denne investering gør byen mere attraktiv og vil hjælpe Cluj-Napoca med yderligere at etablere sig selv som en vækstsøjle i Rumæniens nordvestlige region.

INNOVATIV BRUG AF GENBRUGT ELEKTRONISK AFFALD

Højteknologisk innovation forbindes, i offentlighedens øjne, normalt med store virksomheder, der opererer internationalt. Men i tilfældet SC All Green SRL, en lille virksomhed med base i Iasi, viser, at innovation også finder sted i mindre skala, og med den ekstra fordel, at den bevarer forbindelsen til det interne potentiale i en bestemt region.

Fra begyndelsen var formålet med projektet at værdifastsætte regionens potentiale — råstoffer, der indhentes gennem innovativ genbrug af elektronik, men også højt kvalificerede PhD-studerende fra lokale universiteter — med henblik på at udvikle elektromagnetiske afskærmningssystemer baseret på nanostruktureret pulver udvundet fra elektronisk affald. Det, der adskiller projektet fra andre projekter, er samspillet mellem forskning, teknologisk innovation og kommerciel udvikling (især samarbejdet med lokale FUI-institutioner), men også den innovative brug af genbrugte materialer i fremstillingen af elektromagnetiske afskærmningssystemer.

CALAFAT-VIDIN-BROEN: STÆRKERE BÅND MELLEMLUMÆNIEN OG BULGARIEN

Donaufloeden adskiller Rumænien og Bulgarien over en strækning på næsten 500 kilometer. Alligevel var der indtil for fire år siden kun én bro henover floden, der forbandt de to lande. I 2013 åbnede den anden bro mellem Calafat (Rumænien) og Vidin (Bulgarien). Den erstattede de færger, der hidtil forbandt de to byer. Med et tilskud på 70 mio. EUR fra Samhørighedsfonden var broen resultatet af et projekt mellem de to lande, der stammer tilbage til 1925.

Broen giver en hurtig vej- og jernbaneforbindelse mellem to medlemsstater, og den er et alternativ til den bro, der forbinder Giurgiu (Rumænien) og Ruse (Bulgarien). Den to kilometer lange bro er en del af den paneuropæiske transportkorridor IV, der giver rejsende mulighed for at køre til Grækenland uden faktisk at forlade Den Europæiske Union. Projektet har stimuleret samarbejdet mellem de to lande og banet vej for yderligere infrastrukturprojekter over Donaufloeden.

“Europæiske tilskud gav iværksættere fra vores region mulighed for at modernisere deres produktion og udvide til nye markeder. Projekterne, der blev gennemført af virksomhederne Ratis Serv og All Green, er inspiration til dem, der ønsker at plante en forretningsidé i vores region. North East Regional Development Agency er klar til at skabe flere succes historier med hjælp fra europæiske midler. Innovative og ambitiøse virksomheder kan regne med støtte fra vores team, der tilbyder assistance og støtter virksomhedsudvikling på lokale og nationale markeder samt udvidelse på internationalt plan.”

Gabriela Macoveiu

Leder af afdelingen for kommunikation, samarbejde og virksomhedsudvikling,
Regional Development Agency North East.

DATA POINT: 2 – ÅBEN DATAPLATFORM

ER DER ET EMNE, DU SYNES, AT VI SKAL TAGE OP I EN TEMAARTIKEL I PANORAMA DATA POINT?

ER DER ET DATASÆT, DU ØNSKER, AT VI SKAL LÆGGE IND PÅ ÅBEN DATAPLATFORM FOR ESI-FONDENE?

SÅ KAN DU SENDE EN E-MAIL TIL: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Opstartsvirksomheder i EU er vigtige i den økonomiske genopretningsproces

EU's økonomi har et stykke tid haltet bagud med hensyn til konkurrenceevne, innovation, kreativitet og jobskabelse. For at rette op på den situation investerer EU i opstartsvirksomheder ved at yde forskellige former for støtte, der spænder fra erhvervsrådgivning og -tjenester til kapitaltilskud og lån.

Forskning viser, at virksomheder i opstartsfasen har en positiv indvirkning på økonomien ved at sætte skub i vækst og beskæftigelse. Selvom opstartsvirksomheder skaber ca. 4 millioner job i EU hvert år, kunne dette tal være højere: Kun 37% af befolkningen i Europa foretrækker at være selvstændig frem for at være ansat. I USA og Kina er dette tal over 50%¹. Europæiske virksomheder virker også til at **vokse langsommere** end deres oversøiske modparter. For at styrke konkurrenceevnen skal EU forbedre opstartsrate og økosystemet.

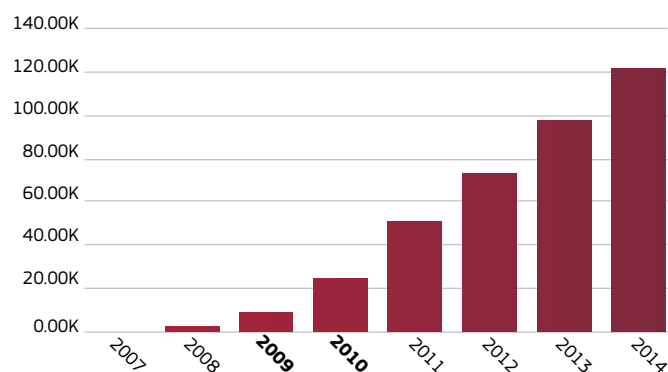
Der er generelt to former for EU-støtte til opstartsvirksomheder:

- **Forbedring af opstartsmiljøet:** En række initiativer på EU-plan ser på forenkling af **administrative procedurer**, oprettelse af **netværk** for iværksættere, investorer og akademikere² og planlægning af begivenheder, der skal kortlægge og udbrede god praksis.
- **Finansiering:** EU yder også finansiering til opstartsvirksomheder. Én vigtig kilde er Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU). Opstartsvirksomheder³ har adgang til finansiering **gennem nationale, regionale og interregionale programmer, især under budgetter afsat til forbedring af SMV'ers konkurrenceevne:** <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/>.

Mange EU-medlemsstater investerer kraftigt via EFRU i små og mellemstore virksomheder (SMV'er). I programmerne 2007-2013 blev der fordelt omkring 51,9 mia. EUR fra EFRU primært til SMV'er — herunder 121 000 opstartsvirksomheder (se graf).

Disse virksomheder har nydt godt af forskellige initiativer, der spænder fra støtte til højteknologiske opstartsvirksomheder (eller spin-offs) til mere basale ordninger for selvstændige. Formålet med støtten er lige så alsidig, fra erhvervsrådgivning og -tjenester

OPSTARTSVIRKSOMHEDER, DER ER STØTTET AF EFRU I PROGRAMPERIODEN 2007-2013 (KUMULATIVT OP TIL SLUTNINGEN AF 2014)

¹ Kommissionens beregning er baseret på data fra Eurostat fra 2009 iværksætteri 2020-handlingsplanen.

² Se: Startup Europe (projekterne omfatter: Digistart, ePlus Ecosystem, Startup Scaleup, Twist Digital og Welcome) eller Startup Europe Partnership.

³ Opstartsvirksomhed: en ny virksomhed, der ikke eksisterede op til tre år før programperioden startede: »Arbejdsdokument nr. 2 og programperioden 2014-2020: vejledning om overvågning og evaluering, begreber og anbefalinger«.

UDVALGTE EFRU-PROGRAMMER I PERIODEN 2014-2020 MED STOR ANDEL AF STØTTE TIL OPSTARTSVIRKSOMHEDER

MED-LEMS-STAT	PROGRAM	SAMLET ANTAL VIRKSOMHEDER, DER MODTAGER STØTTE	SAMLET ANTAL OPSTARTSVIRKSOMHEDER, DER MODTAGER STØTTE	OPSTARTSVIRKSOMHEDER SOM PROCENTDEL AF SAMLEDE ANTAL VIRKSOMHEDER
Det Forenede Kongerige	England – EFRU	152 887	47 722	31,2%
FR	Nord-Pas-de-Calais – EFRU/ESF/YEI	54 035	30 915	57,2%
SK	Forskning og innovation — EFRU	12 790	5 090	39,8%
IT	Toscana – EFRU	8 013	2 667	33,3%
FR	Limousin – EFRU/ESF	5 673	2 550	44,9%
FR	Bourgogne – EFRU/ESF	5 472	3 381	61,8%
FR	Haute-Normandie – EFRU/ESF/YEI	4 969	4 320	86,9%
PL	Udvikling af det østlige Polen — EFRU	3 288	1 820	55,4%
ES	Valenciana – EFRU	3 095	1 083	35,0%
SE	Øvre Norrland – EFRU	3 045	1 000	32,8%
DE	Berlin – EFRU	2 528	1 661	65,7%
IT	Kultur — EFRU	1 735	1 085	62,5%
DE	Brandenburg – EFRU	1 497	470	31,4%
PT	Azorene – EFRU/ESF	1 118	325	29,1%
ES	Melilla – EFRU	929	440	47,4%
FR	Interregional Alsace – EFRU	625	245	39,2%
Interreg	Interreg V-A – Grækenland-Bulgarien	605	275	45,5%
Interreg	Interreg V-A – Finland-Estland-Letland-Sverige (det centrale Baltikum)	450	150	33,3%
CZ	Integreret regionalt program — EFRU	383	320	83,6%
EU	Alle EFRU-programmer	1 098 048	153 950	14,0%

Kilde: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

ESIF-kilde: Åben dataplatform

til kapitaltilskud eller lån med forskellige formål. Eftersom opstartsvirksomheder blandes med de mange andre virksomheder, der nyder godt af disse ordninger, er det ikke muligt at udpege et præcist budget for opstartsvirksomheder på EU-plan. Antallet af indberettede opstartsvirksomheder varierer meget fra land til land. Denne mangfoldighed skyldes faktorer såsom økonomiens størrelse, virksomhedsstørrelse på tværs af målrettede erhvervssektorer, hvordan opstartsvirksomheder prioriteres og oplevelsen med at gennemføre støtteinitiativer til opstartsvirksomheder.

I programmerne 2014-2020 angiver målene for fælles indikatorer, at der er planlagt støtte til 154 000 opstartsvirksomheder. Af de 227 EFRU-programmer, der skulle støtte SMV'er, er 133 målrettet opstartsvirksomheder.

I gennemsnit bør opstartsvirksomheder repræsentere næsten **14%** af alle virksomheder, der modtager støtte fra EFRU⁴.

Hvorfor er der forskelle i støtten til opstartsvirksomheder? På baggrund af tallene alene er det uklart, hvorfor nogle regioner tilsyneladende investerer kraftigt i opstartsvirksomheder, mens andre ikke gør det. Tabellen herover opregner nogle af de programmer, der har højt ubetinget og relativt fokus på opstartsvirksomheder. Vi vil meget gerne modtage beretninger fra nogle af disse programmer selv! ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://europa.eu/!mU98tb4>

⁴ Denne artikel er færdiggjort med hjælp fra Karolina Wicher, praktikant hos GD for Regionalpolitik og Bypolitik.

Rapport afslører gode fremskridt i gennemførelsen af ESI-fonde

Den 20. december 2016 udsendte Kommissionen den sammenfattende rapport for 2016 om gennemførelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) 2014-2020, der var henvendt til EU's institutioner og offentligheden. Det er den første i en række årlige rapporter, der dækker alle fem ESI-fonde og deres planer for at investere i alt 638 mia. EUR. For at få et direkte indblik i de centrale budskaber, har *Panorama* talt med Eric Von Breska, der i 2016 blev udnævnt som direktør for politik i GD for Regionalpolitik og Bypolitik.

Hvordan vil du opsummere de vigtigste budskaber i den sammenfattende rapport for 2016?

2014 og 2015 var to år med intens aktivitet for Kommissionen og de offentlige myndigheder i medlemsstaterne. Rapporten for 2016 begynder med vedtagelsen af programmerne for 2014-2020 og fremlægger de mange elementer, der er behov for til at iværksætte gennemførelsesfasen og afslutte tidligere programmer fra 2007-2013. Den fremlægger også første øjebliksbillede af de tidlige fremskridt.

Den 31. december 2015 var der fordelt 58,8 mia. EUR (9,2% af de samlede planlagte investeringer) til tusindvis af specifikke projekter i forskellige tematiske prioriteter i hele EU. Rapporten nævner for eksempel over 270 000 virksomheder, der allerede har nydt godt af EU-støtten; 2,7 millioner deltagere, der modtog hjælp til at finde et job eller uddannelse; og 1,9 millioner hektar landbrugsjord, der modtog støtte med henblik på at fremme økologiske landbrugsmetoder.

Var du tilfreds med, hvordan programmerne 2014-2020 blev lanceret?

I den perfekte verden ville høj kvalitetsprojekter blive forberedt, udvalgt, gennemført og udført tidligt i hvert program. Set i bakspejlet skulle vi afbalancere to centrale mål i løbet af 2014-2015. Vi skulle tilskynde til en hurtig start på investeringerne, mens medlemsstaterne og regionerne arbejdede på at forbedre fokus, kvalitet og resultater i de nye programmer og på overvågnings- og kontrolprocedurerne.

Rapporten for 2016 viste, at vores bestræbelser nu har båret frugt. På trods af en langsom opstart med en forsinket præsentation af meget af dokumentationen bag programmerne, var alle programmer ved udgangen af 2015 vedtaget, og gennemførelsen af mange af dem var startet. Ved udgangen af 2016 var gennemførelsen oppe på »marchhastighed«. Vi må ikke glemme, at disse ni års investeringsprogrammer er som at løbe en maraton — de er ikke en sprintdistance!

Det mest imponerende bevis på fremgang var, at i de første ni måneder af 2016 var der sket store fremskridt i gennemførelsen. Den økonomiske værdi af udvalgte projekter blev inden september 2016 fordoblet fra 58 mia. EUR til 128,8 mia. EUR (20,2% af den planlagte investering). Tallene for december 2016 var tre gange så høje som dem for 2015 — mere end 176 mia. EUR eller 28% af den samlede planlagte investering.

Er der allerede en tydelig indikation på de specifikke bidrag fra ESI-fondene til Kommissionens politiske prioriteter, navnlig job, vækst og investering?

ESI-fondene er det primære redskab under investeringspolitik på EU's budget. De leverer en lang række investeringer, der er relevante for EU's vigtigste prioriteter. I medlemsstaterne bidrager de til at støtte jobskabelse, vækst og investeringer, ofte i stor skala. Blandt de mange investeringsmål for ESI-fondene, er tre direkte knyttet til behovene i økonomien: støtte til virksomheder, udvikling af infrastruktur og investeringer i Europas arbejdsstyrkes færdigheder og tilpasningsevne.

ESI-FONDE: BELØB TILDELT UDVALGTE PROJEKTER VED UDGANGEN AF 2015 OG 2016

	PLANLAGT INVESTERING (SAMLEDE UDGIFTER)	FASTLAGT TIL UDVALGTE PROJEKTER INDTIL UDGANGEN AF 2015		FASTLAGT TIL UDVALGTE PROJEKTER INDTIL UDGANGEN AF 2016	
	MIA. EUR	MIA. EUR	% AF PLANLAGT	MIA. EUR	% AF PLANLAGT
Samhørighedsfonden	75,6	4,7	6%	19,1	25%
ELFUL*	149,6	19,9	13%	43,3	29%
EHFF**	8,0	0,2	2%	0,2	2%
EFRU***	276,8	13,9	5%	72,5	26%
ESF****	120,5	17,4	14%	36,7	30%
YEI*****	7,7	2,8	36%	4,8	62%
ESI-fondene i alt	638,2	58,9	9%	176,6	28%

* Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

**** Den Europæiske Socialfond (ESF)

** Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF)

***** Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (YEI)

*** Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU)

SMV'ernes konkurrenceevne er for eksempel en af de vigtigste prioriteter under EFRU-, ELFUL- og EHFF-programmerne og er direkte knyttet til Kommissionens mål om at stimulere private investeringer og jobskabelse. Ved udgangen af 2016 er det anslået, at 29 mia. EUR eller 30% af ESI-fondene afsat til støtte til SMV'er var blevet tildelt projekter.

»SMV-initiativet« i Spanien, der bruger 800 mio. EUR fra EFRU til lån for i alt 1,4 mia. EUR til 14 000 SMV'er i hele Spanien. Et andet godt eksempel er det franske projekt til udvikling af landdistrikter, der indtil nu har støttet 9150 unge landbrugere, og som har modtaget støtte fra en samlet ELFUL-tildeling på 195 mio. EUR til støtte for opstartsvirksomheder. Der er også fremskridt inden for andre politikområder, der er relateret til job, vækst og investering, såsom beskæftigelsesnetværk og strategiske netværk, her fremhæver rapporten nogle foreløbige resultater.

Hvad gør Europa-Kommissionen for at fremskynde gennemførelsen af de nye programmer på tværs af EU?

For at sikre en hurtig gennemførelse arbejder alle fire generaldirektorater, der forvalter ESI-fondene under Kommissionen, tæt sammen med medlemsstaterne og regionerne om at støtte deres arbejde med at gennemføre investeringer og realisere de lovede fordele.

Mine kolleger har gennemført flere undersøgelser, der ser på, hvorfor mange af disse mindre udviklede regioner har problemer med at drage fordel af fondene. For at hjælpe dem har Kommissionen lanceret et initiativ, der skal komme med anbefalinger og bistand til de regioner, der er bagud, for at frigive deres potentiale og forbedre gennemførelsen af EU-programmerne. Polen og Rumænien er de første lande, der skal afprøve projektet. På baggrund af resultaterne har vi planer

om at udarbejde en model og anvende den i partnerskab med andre medlemsstater, der står over for lignende forhindringer.

Vi arbejder også på »opsamlingsforordningen«, der har til formål at forenkle anvendelsen af reglerne på en række af EU's politikområder. Hvad angår EFRU og andre fonde vil forordningen lette den administrative byrde, fjerne en række flaskehalse og gøre det lettere for regioner og medlemsstater at gennemføre dem. ■

FÅ MERE AT VIDE

Årlig sammenfattende rapport for 2016: <http://europa.eu/!WF89HP>

Åbne data for ESI-fondene:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

FANGET PÅ KAMERA

Samhørighedspolitikken tilbyder i perioden 2014-2020 i BELGIEN finansiering for omkring 2,28 mia. EUR, og den administreres under tre operationelle programmer. *Panorama* har udvalgt billeder fra hver region for at illustrere projekternes mangfoldighed og resultaterne på tværs af landet.

09

10

11

12

Hovedstadsregionen Bruxelles

- 01 ART2WORK tilbyder lokaler til samarbejde, hvor unge voksne kan udtrykke sig selv og finde veje til at få erhvervs erfaring
- 02 Belle-vue Hotel kombinerer bymæssig fornyelse, en energieffektiv bygning, socio-professionel integration og turisme, alt sammen under et tag
- 03 The new Foodmet, et overdækket marked, der giver Anderlecht-slagterhuset fra det 19. århundrede nyt liv
- 04 The Greenbizz, et bæredygtigt væksthuse for nye virksomheder giver opstartsvirksomheder et optimalt miljø til at udvikle innovative idéer

Flandern

- 05 3Dsquare er et innovativt center til færdigheder inden for spil og interaktive 3D-oplevelser i Kortrijk
- 06 Biobase, et forsøgsanlæg til biobaseret innovation i Ghent støtter udviklingen af bæredygtige biobaserede produkter
- 07 Forbedring af kvaliteten af strandene i Flandern og Zeeland og kystlinjen
- 08 Park Spoor Noord er anlagt på en gammel jernbane i Antwerpen

Vallonien

- 09 Det nyligt renoverede krigsmuseum i Bastogne har pustet nyt liv i regional kultur og turisme
- 10 Negundo Innovation Center i Tournai tilbyder unge innovative SMV'er veludstyrede omgivelser
- 11 Renovering af Opéra Royal de Wallonie beliggende i Liège
- 12 Arbejde langs Quais de Sambre har givet Charleroi et nyt og imødekomende udseende

FÅ MERE AT VIDE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/factsheets/2014/cohesion-policy-and-belgium

Genopbygning af Vestgrækenland på det gamle fundament

Vestgrækenland er et af de mindst udviklede områder af EU, og den økonomiske krise har forværret både fattigdommen og arbejdsløsheden. Samtidig er det en region, der på grund af dens geografiske beliggenhed, det behagelige klima samt den rige kultur og historie har et enormt potentiale.

Den europæiske samhørighedspolitik yder nu støtte til lokale beslutningstagere til at udarbejde en strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Den regionale myndighed i det Vestgrækenland koncentrerer sig om at styrke den menneskelige kapital gennem uddannelse og tilskyndelse til iværksætteri og ved at beskytte naturlige ressourcer og miljøet samt ved at udvide bæredygtig turisme.

Vestgrækenland er et af landets 13 regioner, og den løber langs den sydvestlige kyst i det centrale Grækenland op til nordvest for Peloponnes. Regionen huser ca. 680 000 mennesker svarende til næsten 7% af Grækenlands befolkning. Med det milde klima og den frugtbare jord har Vestgrækenland traditionelt været afhængig af landbrug — især vin, oliven og citrusfrugter. Det er rigtigt, at regionens hovedstad Patras, der blev grundlagt i det 11. århundrede f.Kr., også er Grækenlands tredjestørste by: en stor havn og kommercielt centrum, der fungerer som indgangen til det vestlige Europa.

Regionens udfordringer

Den økonomiske krise og den stramme økonomiske politik, der fulgte efter, har ført til modgang og recession, skadet offentlige investeringer og forretningslivet, fået mange unge mennesker til at søge arbejde i udlandet og forværret fattigdommen og den sociale udstødelse.

Som reaktion herpå er formålet med det ambitiøse operationelle program 2014-2020 for Vestgrækenland »selvbærende, åben, bæredygtig genopbygning af regionen... med fokus på dens globale identitet og værdi for menneskene og miljøet«. EU er fortsat den vigtigste indtægtskilde for regionens realøkonomi, og 80% af det samlede budget for OP'et på 490 mio. EUR kommer fra EU's Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Socialfond (ESF).

Det operationelle program har fire primære temaer:

- styrkelse af konkurrenceevnen — overgang til iværksætteri af høj kvalitet
- miljøbeskyttelse — overgang til en miljøvenlig økonomi
- udvikling og modernisering af transportinfrastrukturen
- udvikling af menneskelige ressourcer — fremme af social inklusion.

»Vi dirigerer de værdifulde ressourcer fra samhørighedspolitikken mod vækst og arbejdspladser, forbedring af borgernes dagligdag, beskyttelse og bevarelse af det naturlige miljø,

afhjælpning af klimaforandringer og energifafhængighed, forbedring af vores infrastruktur samt mod at opbygge et værn, der beskytter vores borgere mod konsekvenserne af krisen, og som reducerer fattigdom og social udstødelse,« forklarer Apostolos Katsifaras (se interview). Eftersom det er et lokalt forvaltningshold, der har ansvaret for gennemførelsen af programmet, er det muligt bedre at skræddersy det til regionens specifikke svagheder og styrker.

Første tema omfatter investeringer i forskning og innovation med støtte til mere end 700 små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og samarbejde med ca. 32 forskningsinstitutioner. Det anslås, at dette kan skabe, hvad der svarer til 730 fuldtidsstillinger.

Naturlige og kulturelle rigdomme

Beskyttelse af miljøet betyder bedre spildevandsbehandling og vandforsyning til 36 000 mennesker. Målet for genbrug af affald er yderligere 350 000 ton pr. år, plus årlige energibesparelser på 99 kiloton olieækvivalent (ktoe).

Regionen arbejder også på at genoprette jordens biodiversitet og bevare økosystemtjenester gennem EU's Natura 2000-net af bevaringsområder. Vestgrækenland har en rig kulturarv at bygge videre på: omkransede laguner og vådområder gør området til den største eksportør af fisk til resten af landet og udlandet. Desuden fortæller en legende, at guden Dionysus bragte den første vinstok til dette område, hvilket gjorde menneskeheden i stand til at dyrke vin.

Vestgrækenland har rigtigt meget at tilbyde turister, der er optaget af antikken, herunder det gamle Olympia — stedet, hvor de olympiske lege kom til verden og et meget vigtigt arkæologisk område. For at udnytte dette potentiale bliver veje, jernbaner og den maritime transportinfrastruktur opgraderet under OP'et, med fokus på trafiksikkerhed.

Sidst men ikke mindst afsættes næsten en fjerdedel af EU's midler til udvikling af menneskelige ressourcer, bekæmpelse af fattigdom og forskelsbehandling samt modernisering af sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige faciliteter. Dette omfatter erhvervsuddannelse og livslang læring samt styrkelse af beskæftigelsesmuligheder, især for sårbare grupper. Der er allerede tilføjet elleve skolestrukturer (se projektboks). OP'et har til hensigt at støtte 138 sociale virksomheder og forbedre sundhedsmæssige tjenesteydelser for yderligere 27 000 mennesker i lokalområdet.

Vestgrækenland har allerede mærket fordelene ved hjælpen fra EU. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling har bidraget til at genopbygge det almene sygehus Agios Andres i Patras, der blev beskadiget af et jordskælv i 2008 (se projektboks). Et større vejinfrastrukturprojekt, der forbinder Patras med Corinth — som er afgørende for regionens økonomiske udvikling — er snart færdiggjort. Og Rio-Antirio-broen, der forbinder den peloponnesiske halvø med det græske fastland — verdens længste hængebro og anset for at være et teknisk mesterværk — blev medfinansieret af EFRU. ■

^ Patras' bylandskab.

FÅ MERE AT VIDE

Regionen Vestgrækenland:

<http://www.westerngreece.gr/en/index.php>

OP for Vestgrækenland:

<http://europa.eu/!PJ74uC>

Territorialt samarbejde om Adriaterhavet og Det Joniske Hav

<http://europa.eu/!Mn97gw>

Vestgrækenland går en lysere fremtid i møde

Apostolos Katsifaras, guvernør i Vestgrækenland, forklarer samhörighedspolitikens vigtige rolle med hensyn til at skabe vækst og arbejdspladser og forbedre borgernes liv i disse for den græske økonomi og det græske samfund vanskelige tider.

Hvordan kan samhörighedspolitikken hjælpe Vestgrækenland med at udvikle sig økonomisk, og hvad er efter din mening fokusområder?

Samhörighedspolitikken og de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) er afgørende for at fremme investeringer i EU og er basale værktøjer på vores rejse mod europæisk integration i en union med stadig mindre uligheder.

Vestgrækenland er en af EU's mindst udviklede regioner, som har været, og fortsat er, hårdt ramt af krisen i et land, der er fastlåst i økonomiske rationaliseringsprogrammer, med ikkeeksisterende offentlige investeringer og et svagt finansielt system, svage virksomheder og en økonomi, der gennemgår en forlænget recession. Derudover er der problemer med en stadigt stigende arbejdsløshed, antallet af unge mennesker, der flygter til udlandet, er alarmerende, der er løbende fald i indtægter, akut fattigdom stiger faretruende, og den sociale stat bryder sammen.

For os er samhörighedspolitikken derfor det vigtigste middel, vi har til at udføre væsentlige og fundamentale projekter og indgreb i samfundet og økonomien. Det er den motiverende kraft bag omstruktureringen af regionens produktive og sociale model, hvor konkurrenceevne og vækst supplerer hinanden og går hånd i hånd med retfærdighed og samhörighed. Vi dirigerer de værdifulde ressourcer fra samhörighedspolitikken mod vækst og arbejdspladser, forbedring af borgernes dagligdag, beskyttelse og bevarelse af det naturlige miljø, afhjælpning af klimaforandringer og energiafhængighed, forbedring af

vores infrastruktur samt mod at opbygge et værn, der beskytter vores borgere mod konsekvenserne af krisen, og som reducerer fattigdom og social udstødelse.

En vigtig ændring i gennemførelsen af den græske samhörighedspolitik er, at hver region forvalter sit eget program. Hvordan håndterer din region denne udfordring?

Regionernes forvaltning af programmet sikrer, at den strategiske planlægning og gennemførelsen af handlinger på tværs af sektorer med finansiering fra flere kilder på regionalt plan med flere virkninger tager højde for fordelene og svaghederne i hver region.

Eftersom vi vidste, at vi ville have ansvaret for det regionale program i den nye programperiode 2014-2020, gik vi straks i gang med den strategiske og erhvervsmæssige planlægning ved hjælp af procedurer baseret på brede offentlige forhandlinger, og vi sikrede, at programmet blev tilpasset de sociale og økonomiske realiteter i vores region.

Vi er på den måde godt forberedt i denne programperiode. Det bør dog nævnes, at vi kun har taget første skridt. Decentraliseringen skal udvides. Grækenlands 13 regioner er tættere på de lokale agenturer (som vi har et fantastisk forhold til, samarbejde med og tillid til), således at der hurtigere tages højde for lokale behov, og der leveres resultater. Alene i løbet af programmets første år har vi igangsat flere projekter end på tilsvarende nationalt plan.

De græske myndigheder har gennemført strategien for intelligent specialisering for forskning og innovation. Hvad er de vigtigste mål for Vestgrækenland?

Forskning og innovation samt omstilling af regionens produktionsmodel mod sektorer og produkter med større merværdi er for os afgørende for økonomisk genopretning og skabelse af bæredygtige job. Vi har et meget stærkt miljø for udvikling af viden og innovation, der omfatter universitetet i Patras, det

tekniske universitet i Vestgrækenland, forskningsinstitutioner, Patras videnskabspark, Corallia Innohub og højt specialiserede virksomheder.

For os er strategien intelligent specialisering det værktøj, der kan forbinde det miljø med produktionssystemet i vores region. Vi startede helt fra bunden, og i en systematisk bottom-up-proces, der varede to et halvt år med gensidige forhandlinger med alle regionens institutionelle organer, nåede vi frem til følgende tre prioriterede sektorer:

- den primære sektor med fokus på landbrugs- og fødevarerprodukter og -tjenester
- kultur og turisme med fokus på regionens store potentiale og store muligheder for udvikling
- mikroelektronik og -materialer.

Hvilke resultater forventer du ved afslutningen af perioden 2014-2020? Hvilke erfaringer har I lært fra den tidligere programperiode?

Erfaringerne viser, at regioner kan gennemføre samhørighedspolitikken mere effektivt, hurtigere og tættere på lokalsamfundene. I den nuværende programperiode fortsætter vi med vores egen plan. Den er resultatet af en syntese med samfundet, der fungerer set i lyset af de faktiske udfordringer, som vores region står over for.

Vores mål er at fastlægge en ny produktionsmodel, der er centreret om samfundets og menneskenes behov, som udnytter fordelene i vores region, der har fokus på den primære sektor, turisme, åbenhed, iværksætterier, innovation og bæredygtighed og på at støtte de svageste, bekæmpe fattigdom og fjerne sociale uligheder.

Vores erfaringer med at forvalte programmet giver os mulighed for bedre at tilrettelægge og gennemføre det hurtigere samt administrere det mere effektivt. Det bør imidlertid bemærkes, at processen fortsat bremses af overdrevent bureaukrati, der skal forenkles. Målet er, at resultaterne af projektet og tiltagene skal nå ud til borgerne på gennemsigtige vilkår.

Det er også vigtigt, at man er begyndt at drøfte en bedre fremtid for samhørighedspolitikken efter 2020.

Det grundlæggende princip om solidaritet og loyalitet mod målet om vækst står fast, og på den baggrund kan vi nu planlægge fremtiden.

Vestgrækenland er en af regionerne i EU's makrostrategi for Adriaterhavet og Det Joniske Hav. Hvad er dine forventninger i dette henseende?

I den forbundne og globaliserede verden, vi nu lever i, er den indbyrdes afhængighed mellem byer og regioner ikke længere begrænset til nationalt plan, den er udvidet til et overnationalt plan med henblik på at udnytte delte muligheder og løse delte problemer. Området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav står over for flere udfordringer, såsom alvorlige sociale og økonomiske uligheder, manglende netværk, ubæredygtigt fiskeri, miljømæssige trusler, påvirkninger fra klimaforandringer, flygtningekrisen osv.

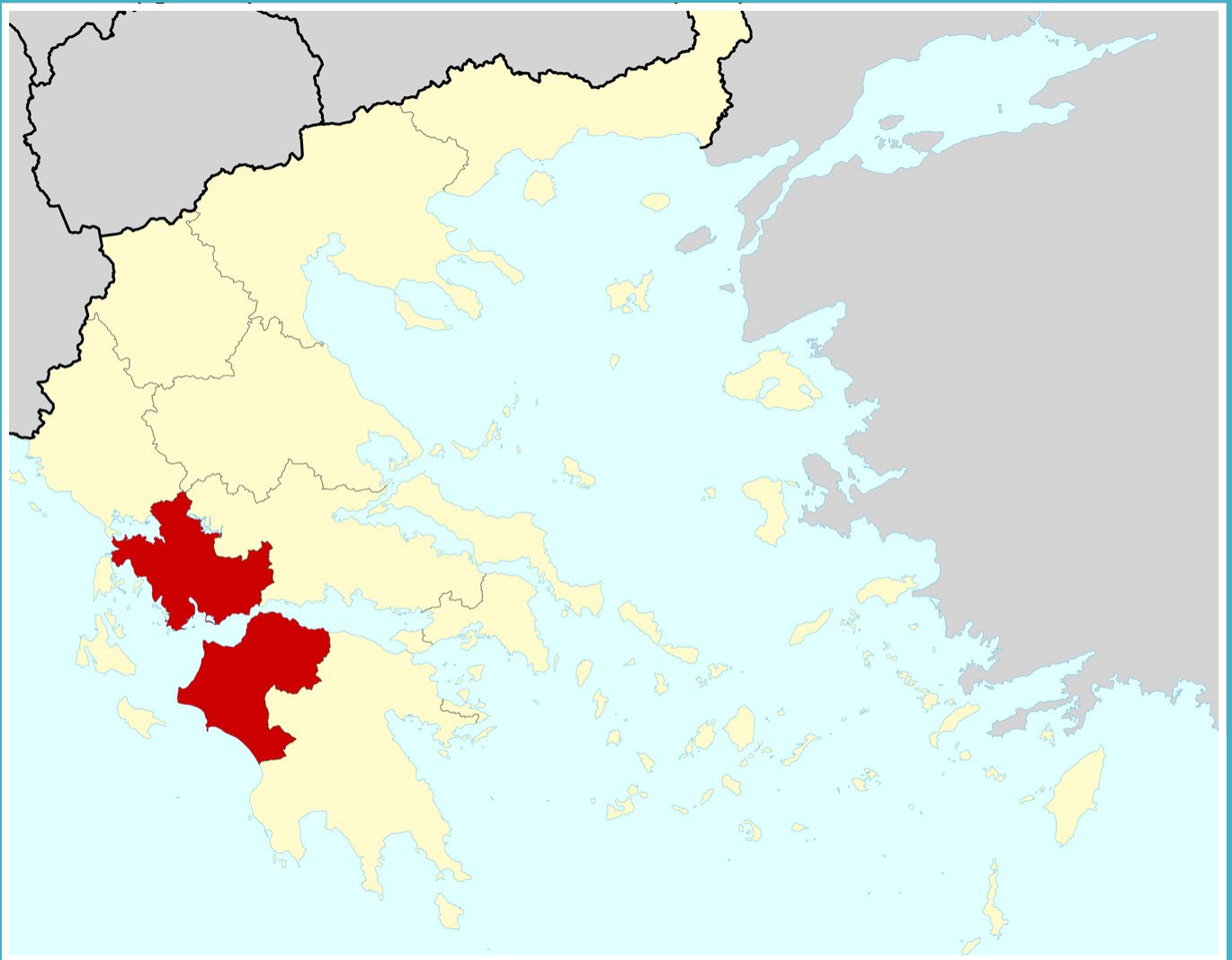
På den anden side har området et stort potentiale, der endnu ikke er udnyttet, og som byder på lovende muligheder såsom den blå økonomi, muligheden for at forbedre land-hav-forbindelserne og multimodal transport, regionens enestående naturlige skønhed og rige kulturelle, historiske og arkæologiske arv osv.

For os giver EUSAIR regionerne i de lande, der indgår i makroregionen, en enestående mulighed for at vende et nyt blad med hensyn til fortidens økonomiske og politiske problemer og for at samarbejde om at opnå fremgang og bæredygtig vækst. Siden 2011 har vi troet på den mulighed, vi har bidraget til at kæmpe for den og realisere den, navnlig via europæiske organisationer (Det Europæiske Regionsudvalg) og netværk (konferencen for EF's maritime randområder), som vi deltager i og — som formand for den transregionale gruppe for Adriaterhavet og Det Joniske Hav under Det Europæiske Regionsudvalg — har vi deltaget i EUSAIR's styrelsesråd. ■

..... FÅ MERE AT VIDE

Regionen Vestgrækenland:

<http://www.westerngreece.gr/en/index.php>

Befolkning: Området dækker et areal på 11 336 km² og har en befolkning på 679 796 indbyggere ifølge folkeoptællingen i 2011, hvilket svarer til 6,3% af landets samlede befolkning.

Forskningskapacitet: Regionen huser to universiteter, et teknologisk institut og fem forsknings-, udviklings og innovationsfaciliteter.

Arbejdsmarked: Beskæftigelse i regionens tre præfakturer er opdelt i tre hovedsektorer på jobmarkedet: Aitoloakarnania — fiskeri, akvakultur og planteavl; Achaia — fremstilling af alkoholiske drikkevarer, planteavl og -transport; samt Ileia — gartneriprodukter og turisme.

Styrker: Stor primær sektor, stærkt centrum for tiltrækning af forskning i landbrugsteknologi, kemi og stoffer, nanoteknologi, miljømæssig teknologi og brændstoffer, med speciale i landbrug, akvakultur, alkoholiske drikkevarer, turisme og transport; investeringer i mikroelektronik og faciliteter til opstartsvirksomheder.

INTELLIGENT SPECIALISERING (RIS3)

Intelligent specialisering handler om at kortlægge de unikke karakteristika og aktiver i regionen Vestgrækenland, fremhæve regionens konkurrencemæssige fordele og målrette lokale interessenter og ressourcer til en vision for regionens fremtid: »aristeia« [færdigheder].

De tre vertikale prioriterede sektorer i Vestgrækenland, RIS3, der karakteriserer regionens udviklingsmæssige profil, er:

- > den primære sektor inden for landbrugsprodukter og fødevarer
- > kultur og turisme
- > mikroelektronik og -materialer.

VESTGRÆKENLAND I DEN REGIONALE KONTEKST

Vestgrækenland ligger i hjertet af området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav. EU-programmet for området samler Kroatien, Grækenland, Slovenien og en række italienske regioner med det formål at fremme økonomisk, social og territorial samhørighed og samarbejde samt udnytte de rige naturlige, kulturelle og menneskelige ressourcer, der omgiver de to have.

Programmet støtter EU's strategi for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav (EUSAIR), der blev lanceret i 2014, og som forbinder fire EU-medlemsstater med deres naboer — Albanien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro og Serbien. Alle lande der håber på at blive medlem af EU.

<http://europa.eu/!yb66Bk>

REGION OF WESTERN GREECE

full of contrast!

^ Det berømte **karneval i Patras** varer i to måneder og omfatter dans, optog, skattejagt, børnekarneval og masser af andre aktiviteter. Højdepunktet er lørdag med optog af karnevalsgrupper, søndagsoptoget med tømmerflåder og grupper og endelig den rituelle afbrænding af karnevalets konge i havnen i Patras.

√ Ansatte i forvaltningsmyndigheden, der har ansvaret for at gennemføre det operationelle program for Vestgrækenland 2014-2020.

BIBLIOTEK STYRKER REGIONENS KULTURELLE OG MILJØMÆSSIGE ASPEKTER

Bygningen, der huser det offentlige bibliotek Gastouni i kommunen Pineios, ligger i hjertet af Gastouni og betjener alle kommunens indbyggere og bidrager til den kulturelle udvikling af hele regionen. Bygningen består af to etager og en kælder. Stueetagen huser biblioteket, læseværelser og kontorer, og på første sal er der en multifunktionssal og kontorer.

Bygningen er af særlig stor arkitektonisk interesse og velintegreret i det bebyggede boligområde. Takket være midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) er biblioteket nu miljøvenligt og bidrager til energibesparelser i regionen gennem korrekt energiforvaltning.

»PANAGIA ELEOUSA« - WORKSHOPPEN ER ET HJEM HJEMMEFRA

Ifølge Dionysia Samanta-Psaraki, formand for Panagia Eleousa-workshoppen *»er forældre til børn med psykisk udviklingshæmning mest bekymrede over, hvad der skal ske med børnene, når forældrene dør.«*

Det støttede levende hjem og EFRU-støttede initiativ giver personer med psykisk og tilsvarende handicap — særligt dem, der er anbragt uden for hjemmet — mulighed for hele livet at bo i familielignende omgivelser og opnå social inklusion og accept.

Denne strategi, der bidrager til at undgå marginalisering eller institutionalisering, er baseret på enhver persons grundlæggende ret til et værdigt og understøttet liv, der giver dem mulighed for at udvikle deres færdigheder og evner, således at de i videst mulige omfang kan leve et selvstændigt liv og være aktive i det sociale og fysiske miljø.

SYN FOR SAGEN I PLEVRONA

Det arkæologiske område Plevrona er et af de bedst bevarede eksempler på oldtidsbyer i Aitolia fra den klassiske og hellenistiske tid. Store dele af byens befæstninger og levn fra oldtidsbyens beboelse er bevaret og er i en fremragende stand. Bestræbelser på at genopbygge dele af muren på det nyligt opdagede arkæologiske område har også forbedret synligheden af oldtidsbyens infrastruktur til vandforsyning.

Arbejdet på at beskytte monumentet var medfinansieret af EFRU, der således har bidraget til bevaring af landets kulturarv.

DET FØRSTE GYMNASIUM I PYRGOS

Uddannelse er grundlaget for udviklingen af et velstruktureret samfund. Derfor prioriterer regionen Vestgrækenland opførelsen af funktionsbygninger med henblik på at give elever det rette læringsmiljø og hjælpe dem med hurtigt at tilpasse sig uddannelsessystemet.

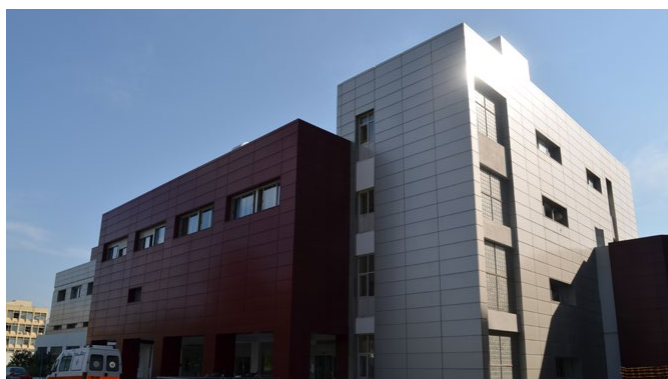
Under EFRU/ESF's operationelle programmer for perioden 2007-2013 blev der opført 20 skoler, og der er allerede tilføjet 11 skolestrukturer for næste programperiode 2014-2020.

HAVNEN I KATAKOLO IMPLEMENTERER OPGRADERINGER

Beliggende på et lille forbjerg med udsigt over Det Joniske Hav er havnen i Katakolon en vigtig anløbshavn for krydstogtskibe med passagerer, der ønsker at besøge det arkæologiske sted på det antikke Olympia.

Forbedringer finansieret af EFRU skal styrke anløbsfaciliteterne, give passagerer bedre sikkerhed og komfort og øge havnens kapacitet til større skibe. Derudover bliver sikkerheden for veje og fortove opgraderet med genopbygningen af det omkringliggende område og de offentlige steder.

PATRAS' ALMENE HOSPITAL HAR BEDRE SUNDHED

Sundhedssektoren er særdeles vigtig for regionens indbyggers velbefindende og livskvalitet. Der var behov for omfattende restaureringer af hospitalet Agios Andreas efter de store ødelæggelser efter jordskælvet i 2008. Med støtte fra EFRU blev hovedbygningen opgraderet med nyt medicinsk udstyr og hotelfaciliteter. Projektet skulle være gennemført ved slutningen af 2016.

»PHOSIL« KASTER LYS OVER EN ENERGI- OG OMKOSTNINGS-BESPARENDE LØSNING TIL SOLCELLEANLÆG

Organisationer fra tre lande — Frankrig, Spanien og Grækenland — samarbejder om et program, hvor der forskes i en ny og fleksibel metode til at producere solcellemoduler. Vestgrækenland deltager via regionens teknologi- og forskningsinstitut/instituttet for kemiingeniørvidenskab (projektkoordinator) og selskabet ADVENT. Den gennemgribende løsning er baseret på en fleksibel solcelle (PV), der har høj tilpasningskapacitet til mange anvendelser og på laserbehandlingsteknikker, der er udviklet til at erstatte mekanisk tilskæring i produktionsprocessen.

Der er to formål med det EFRU-støttede forskningsprojekt: at opdage en alternativ produktionsmetode — tynd siliciumfilm med et organisk substrat med grafen, der skal erstatte traditionelle ITO-elektroder — og at løse problemet med overforbrug af råstoffet silicium, nedbringe produktionsomkostningerne ved PV-celler og begrænse affaldsmængderne.

✓ *Undersøgelse og klassificering af grafen ved hjælp af Raman-spektroskopi.*

REGION OF WESTERN GREECE

full of contrast!

Strømlinet vurdering fremmer GD for Regionalpolitik og Bypolitiks store projekter

EU's samhørighedspolitik finansierer store projekter for at støtte den europæiske investeringsplan, der skal skaffe finansiering, støtte investeringer i realøkonomien og skabe et investeringsvenligt miljø. Det nye og hurtigere system er klart og venter på flere store projekter fra medlemsstaterne.

Større infrastrukturprojekter, fra oprettelse af interregionale forbindelser til udvikling af Europas kapacitet for vedvarende energi, der er medfinansieret af EU, påvirker i høj grad Europas økonomiske udvikling og forbedrer borgernes liv. En strømlinet vurderings- og godkendelsesprocedure styrker effektiviteten i disse vigtige indvirkningsinitiativer yderligere og sikrer, at der er finansiering til rådighed, hvor der er mest brug for den, og hvor initiativerne har størst indvirkning på kortest tid.

I forbindelse med finansieringsperioden 2014-2020 for store projekter udnytter den nye tilgang erfaringen fra JASPERS — fælles assistance til projekter i de europæiske regioner — der er et partnerskab om teknisk bistand mellem GD for Regional-

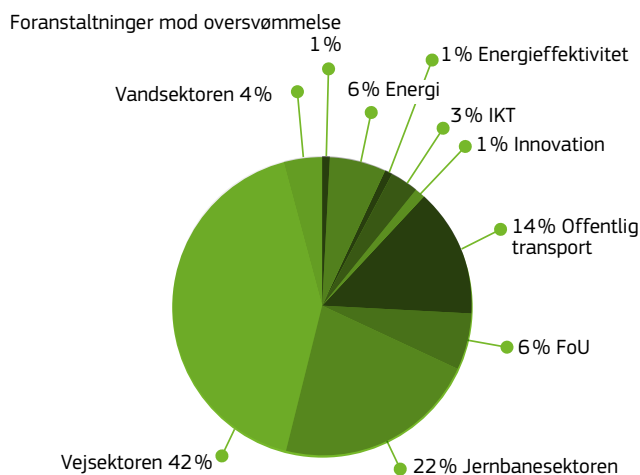
politik og Bypolitik, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Udviklingsbank.

JASPERS beskæftiger eksperter, der hovedsageligt arbejder på regionale kontorer tæt på støttemodtagerne, for at sikre, at store projekter udarbejdes korrekt og imødekommer deres behov på den mest effektive måde.

Med fokus på en stadig tættere forbindelse mellem europæiske borgere, virksomheder, lande og regioner, omfatter store projekter investeringer i infrastruktur i stor skala fra Samhørighedsfonden og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling på områder som transport, miljø, uddannelse, energi samt forskning og udvikling.

Kommissær med ansvar for regionalpolitik, Corina Crețu, siger: »Store projekter kan betragtes som »ambassadører« for aktiviteter under samhørighedspolitikken i hele Europa, og jeg giver altid disse projekter særligt stor opmærksomhed. De demonstrerer helt tydeligt de positive og håndgribelige resultater, samhørighedspolitikken kan skabe i praksis. Projekterne forbedrer utvivlsomt kvaliteten af menneskers hverdag og bidrager til at styrke lokale økonomier.«

SEKTORSPECIFIK OPDELING AF STORE PROJEKTER INDTIL UDGANGEN AF 2016

(kilde: data fra SFC2014)

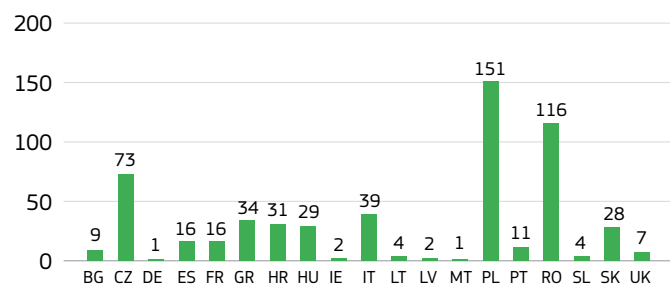
Hurtig vurdering

I indeværende finansieringsperiode — og med hjælp fra de seneste strømlinede vurderingsmetoder — er omkring 54 store projekter allerede godkendt (midten af marts 2017). Det tog i gennemsnit mindre end 100 kalenderdage at godkende et projekt, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til 224 dage i perioden 2007-2013.

Godkendelsesprocessen er blevet omstruktureret for at undgå unødvendige forsinkelser og for at sikre, at projekterne udarbejdes, godkendes og finansieres så hurtigt som muligt. Den nye enhed for afslutning og store projekter blev oprettet i GD Regio i marts 2016. Her er godkendelse af store projekter blevet centraliseret for at forbedre kontinuiteten og fremskynde Kommissionens godkendelse.

Selvom godkendelsestiden er forbedret betydeligt, skal medlemsstaterne styrke deres bestræbelser på at udarbejde store projekter, der skal indsendes til Kommissionen. Ved udgangen af 2016 var der kun indsendt 76 ud af 584 planlagte store projekter, der var planlagt under de operationelle programmer (OP'erne) (se tallene herunder).

ANTALLET AF STORE PROJEKTER PR. MEDLEMSSTAT MEDTAGET I OP'erne PR. JANUAR 2017

(Kilde: SFC 2014)

JASPERS har for programperioden 2014-2020 fået til opgave at vurdere projekter på vegne af Kommissionen. Dette er i tillæg til opgaven med at udarbejde store projekter, opbygge teknisk og administrativ kapacitet i nationale forvaltninger og gennemføre uafhængige projektvurderinger for medlemsstaterne.

JASPERS har stor ekspertise, kapacitet og erfaring blandt sin medarbejderstab på over 120 medarbejdere, der primært er specialister inden for deres eget område, og som kan rådgive lokale myndigheder på stedet, kontrollere at projekterne overholder forskrifterne og fremskynde udarbejdelsen af projekter.

JASPERS yder yderligere støtte til projekter, der finansieres gennem Connecting Europe-faciliteten, primært inden for jernbane- og vejsektoren, og Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning, der hjælper med screening og håndtering af henvendelser om assistance.

Budskabet spredes

JASPERS's mål er at bistå medlemsstaterne med at udarbejde kvalitetsprojekter, der er berettigede til at modtage støtte fra EU's fonde, navnlig initiativer med multiplikatoreffekt gennem formidling af bedste praksis og udarbejdelse af modeller, som støtte-modtagende lande kan reproducere. Erfaringerne viser, at JASPERS' merværdi normalt er højere, når de inddrages i projektets tidligere faser, for eksempel i fasen med analyse af muligheder. Ud over input til individuelle projekter, yder JASPERS assistance til sektorspecifikke strategier og vejledning om metodevalg for at forbedre udvælgelse og udvikling af projekter.

Med sit tværfaglige hold af eksperter kan JASPERS tilbyde rådgivning om tværsektorielle projekter som dem, der er defineret i forbindelse med dagsordenen for byer for intelligente og bæredygtige byer.

Udvælgelse og godkendelse af projekter fremskyndes og styrkes yderligere gennem opdaterede procedurer til cost-benefit-analyse. Disse skal omfatte oplysninger om de alternativer, der overvejes, om projektets økonomiske rentabilitet og bæredygtighed og analyser af efterspørgslen, risici og økonomisk levedygtighed, herunder forventede virkninger på udviklingen eller omstillingen af den berørte region.

De seneste procedurer er beskrevet i retningslinjer for cost-benefit-analyser af investeringsprojekter under samhørighedspolitikken 2014-2020, udarbejdet med deltagelse af JASPERS-eksperter: <http://europa.eu/!Pt93uP>.

JASPERS fokuserer på store projekter med samlede støtteberettigede omkostninger på over 75 mio. EUR for så vidt angår transport- og energiprojekter og 50 mio. EUR for andre sektorer. JASPERS kan også yde assistance til projekter med lavere omkostninger, når der er tale om mindre lande, eller hvis projekterne fungerer som pilotprojekter for bedste praksis.

Nye retningslinjer

Under den nye strømlinede tilgang kan medlemsstaterne, når de indsender et større projekt til Kommissionen, vælge mellem to procedurer:

- underrette Kommissionen, efter at et projekt har modtaget en positiv vurdering af uafhængige eksperter, såsom eksperterne fra JASPERS, og denne vurdering ligger til grund for en lettere kvalitetskontrol udført af institutionen
- indsende projektet direkte til Kommissionen, der vurderer projektet for at afgøre, om anmodningen om økonomisk støtte er begrundet.

Rettidig indlevering af projekter har altid været et problem. Derfor vil Kommissionens godkendelse være afhængig af, at arbejdet påbegyndes inden for tre år efter accept af projektet.

For at sikre at store projekter har en langsigtet og bred virkning, skal de være tættere knyttet til intelligente nationale udviklingsstrategier og medlemsstaternes operationelle programmer. Alle OP'er skal nu indeholde en liste over store projekter, der beskriver de projekter, der faktisk er i gang. Listen kan ændres af tilsyns-

VIGTIGE ÆNDRINGER I STORE PROJEKTER I 2014-2020

- > Obligatorisk liste over store projekter i OP'erne
- > Større rolle for uafhængige eksperter (JASPERS)
- > Færre store projekter: Grænserne er højere og baseret på de samlede støtteberettigede omkostninger
- > Større fokus på gennemførelsen af store projekter: Alle beslutninger er betingede
- > Opdaterede retningslinjer om cost-benefit-analyse
- > Forenklede regler for beregning af støtte
- > Attestering af udgifter er kun mulig, når et projekt indsendes til Kommissionen
- > Ingen finansiering til gennemførte projekter.

udvalgene for OP'erne med henblik på fleksible tilpasninger, samtidig med at det strategiske fokus for hvert projekt fastholdes.

I mange sektorer, såsom transportsektoren, skal store projekter være knyttet til en strategisk tilgang til sektorspecifikke investeringer, såsom en omfattende masterplan for transport. Projekter skal desuden indeholde en analyse af den miljømæssige påvirkning, især en undersøgelse af alle eventuelle påvirkninger af følsomme områder, der indgår i Natura 2000-nettet og økosystemer samt områder af miljømæssig interesse, som er beskyttet under centrale EU-direktiver. ■

FÅ MERE AT VIDE

http://ec.europa.eu/regional_policy/da/projects/major/

Polen får mest muligt ud af stor EU-finansiering

Jarosław Orliński, direktør for afdelingen for infrastrukturprogrammer, ministeriet for økonomisk udvikling i Polen, fortæller *Panorama*, hvordan polske investeringer opnår store resultater.

Polen har været en stor modtager af EU-støtte til store projekter inden for transport, energi, kultur, videregående uddannelse og miljø. I perioden 2007-2013 modtog forvaltningsmyndigheden for OP'et infrastruktur og miljø 210 EF-beslutninger om store projekter, som EU tildelte støtte på 24,3 mia. EUR.

Polen opførte, udvidede og moderniserede spildevandsanlæg, gjorde transporten mere tilgængelig og forbedrede interregionale

forbindelser ved at udvikle vej- og luftnettet TEN-T og forbedrede transportforbindelserne mellem de største byer i det østlige Polen og andre dele af landet. Vi forbedrede sikkerhedsniveauet for vejene ved at modernisere infrastrukturen og til-

byde bedre sikkerhedsudstyr. Desuden blev der anlagt hav- og flodkanaler, eller de blev moderniseret, og eksisterende infrastruktur for indre vandveje blev udvidet.

Energiforsyningen blev gjort mere sikker, hvilket er et centralt mål på både europæisk og nationalt

plan. Det blev gjort ved at udvide energinfrastrukturen såsom gasrørledninger, elnet, underjordisk lagring af gas og opføre LNG-terminalen ved Świnoujście. Der blev også foretaget investeringer for at øge energiproduktionen fra vedvarende energikilder.

Polen har investeret i den kulturelle sektor ved at gennemføre projekter til beskyttelse og genopbygning af monumenter, der er vigtige for regionen, herunder dem på UNESCO's verdensarvliste.

Der blev oprettet moderne videnskabelige centre, primært for at uddanne specialister inden for nye teknologier. Der var også støtte til vigtige infrastrukturelle investeringer i videregående uddannelse, primært inden for naturvidenskab og FoU.

Polen viser vejen

Polen har for årene 2014-2020, som den største støttemodtager af samhørighedspolitikken, modtaget 82,5 mia. EUR for at støtte udviklingen på områder, der bidrager til økonomisk vækst og beskæftigelse. Disse midler bliver hovedsageligt investeret i transport- og miljøinfrastruktur, innovation og økonomisk konkurrencedygtighed, reduktion af ubalancerne i landet og en borgervenlig og effektiv, velfungerende

stat. Disse mål bliver gennemført gennem 22 programmer — seks nationale og 16 regionale.

Polens største operationelle program »infrastruktur og miljø 2014-2020«, der har modtaget midler for 27,4 mia. EUR, skal støtte udviklingen af TEN-T-nettet, multimodal transport og jernbanetransport, vejinfrastruktur, emissionsfri offentlig transport i byer, miljøbeskyttelse, herunder tilpasning til klimaændringer, investeringer i lavemissionsøkonomi, f.eks. energieffektivitet og vedvarende energikilder samt forbedring af energisikkerheden. EU-midler bliver også brugt til at beskytte kulturarv, udvikle kulturelle ressourcer og styrke den strategiske infrastruktur inden for sundhedspleje.

I programperioden 2014-2020 er Polen foran andre EU-medlemsstater med hensyn til at indsende store projekter til Kommissionen. Landet har allerede indsendt 42 projekter, som EU støtter med i alt 5,8 mia. EUR. Ud af disse er 31 allerede godkendt af Kommissionen. Erfaringer og god praksis fra tidligere støtteperioder har haft en positiv indvirkning på den igangværende udarbejdelse. Hjælp fra JASPERS-kolleger har dog også haft en stor betydning.

Den 15. september 2016 underskrev ministeriet for økonomisk udvikling »samarbejdsordninger om JASPERS' uafhængige kvalitetskontrol af store projekter«, der skal fremskynde Kommissionens vurdering og godkendelse af store projekter. Polen har allerede indsendt sit første store vejprojekt fra Silesia-regionen, som skal undergå JASPERS' uafhængige kvalitetskontrol.

Foranstaltninger truffet i den foregående støtteperiode har gjort det muligt for Polen at komme nærmere sine mål om bæredygtig udvikling. Dette område er dog fortsat en stor udfordring. For programperioden 2014-2020 er det afgørende at opbygge en lavemissionsøkonomi, hvor den mest omkostningseffektive løsning til at nedbringe emissioner er effektiv brug af eksisterende energiressourcer. Det største potentiale til forbedring af energieffektivitet ligger i bygge- og opvarmningssektoren samt i transportsektoren. Efter år med for få investeringer er det nødvendigt at gøre det muligt for store virksomheder at omstille til energibesparende produktionsteknologier og energiforvaltningssystemer.

Forbedring af energieffektivitet i den kommunale sektor og husholdningssektoren er tæt knyttet til opfyldelsen af standarderne for luftkvalitet. Overvågning af Polen

bekræfter, at luftforurening er et stort problem i byområder.

Selvom Polen har egne energikilder, er landet ikke uafhængigt på dette område. Spredning af energikilder og forsyningsikkerhed til overkommelige priser er centrale aspekter med hensyn til energisikkerhed. Det er derfor nødvendigt at sprede kilder til naturgas og forsyningsledninger til gas og el, herunder udvidelse og modernisering af transmissions- og distributionsnettene.

Det horisontale spørgsmål om klimaforandringer og -tilpasning er afgørende for at nå målene for landets generelle udvikling. Forebyggelse og afhjælpning af centrale risici er særdeles vigtigt. Blandt de mange konsekvenser af klimaforandringer har de stadigt hyppigere og mere alvorlige oversvømmelser størst indvirkning på Polen. For at forberede sig på og fjerne konsekvenserne af sådanne trusler omfatter foranstaltninger investeringer i infrastruktur, der skal kontrollere oversvømmelser, mere effektive systemer til tidlig varsling og varsling af trusler samt udvidelse af anvendelsesområdet for overvågningssystemet til risiko for oversvømmelse. ■

RESULTATERNE AF GENNEMFØRELSEN AF DET POLSKE OP FOR INFRASTRUKTUR OG MILJØ 2007-2013 OMFATTER BLANDT ANDET:

- › opførelse/udvidelse/modernisering af 275 renseanlæg
- › anlæggelse eller renovering af 15 051 km kloakanlæg
- › anlæggelse af 455 km motorvej i TEN-T-netværket
- › anlæggelse eller renovering af 680 km motortrafikvej i TEN-T-netværket
- › anlæggelse eller modernisering af 583 km jernbaneskinner
- › renovering af sikkerheden i 8 lufthavne
- › produktion af yderligere 991,8 MW på elkraftværker, der anvender VE
- › 987 km nyanlagte rørledninger til transport af gas
- › anlæggelse af 367 km højspændingsnet
- › 1589 km nyanlagte rørledninger til distribution af gas
- › genopbygning og/eller renovering af 77 historiske bygninger
- › opførelse, udvidelse og/eller renovering af 47 nye kulturelle institutioner (museer, gallerier, teatre og musikinstitutioner)
- › 57 enheder i højere uddannelsesinstitutioner, der gennemførte omfattende løsninger til IKT-infrastruktur inden for uddannelse.

MUSEUMSUDVIDELSE STYRKER OVIEDOS KULTURELLE LIV

Alfonso Palacio, direktør for Museo de Bellas Artes de Asturias, fortæller Panorama, hvordan udvidelsen af museet i Asturien, i Spanien, har styrket regionens kulturarv og uddannelse.

Panorama: Du blev direktør for Museo de Bellas Artes de Asturias i 2013. Hvad er de vigtigste milepæle siden dengang for dig personligt, for museet og for de besøgende?

Alfonso Palacio: Jeg mener, at disse tre elementer hænger tæt sammen. De vigtigste forvaltningsmål, som vi har opfyldt siden 2013, er udvikling og indvielse af museumsudvidelsen, genopsætning af samlingerne og genåbningen af to andre historiske bygninger, der er en del af komplekset. Derudover har vi med et systematisk og løbende program med udstillinger i løbet af perioden kunnet byde 90 000

besøgende om året velkommen. Vi har desuden øget opmærksomheden gennem brug af nye teknologier og sociale medier, hvilket museet har været lang tid om at udnytte. Endelig har den fantastiske donation, vi for nylig modtog fra Plácido Arango Arias, givet museet mulighed for at foretage store kvalitetsmæssige forbedringer.

Hvad mener du, er de vigtigste højdepunkter for museet i dag?

Museo de Bellas Artes de Asturias havde gjort et stort arbejde, før jeg ankom til museet, navnlig med hensyn til at oparbejde en vigtig samling af spansk kunst, der stammer fra det 15. til det 20. århundrede. Samlingen blev i høj grad styrket med tilføjelsen af 410 værker fra Pedro Masaveu-samlingen. Med indvielsen af udvidelsen og genåbningen af museets historiske bygninger for nylig har det været muligt at visualisere og forbedre præsentationen af samlingerne, både kvantitativt og kvalitativt, og øge antallet

af udstillingsmæssige, videnskabelige og uddannelsesmæssige aktiviteter.

Nu kan vi tilbyde publikum et mere behageligt og komplet besøg, åbne op for nye partnere og udvide vores samarbejde med andre institutioner ved at indgå nye samarbejdsaftaler.

Hvad førte til beslutningen om at lancere udvidelsesprojektet for museet, og hvordan sikrede I finansieringen? Hvilken rolle spillede finansieringen fra EU?

Beslutningen om at lancere udvidelsesprojektet var egentlig begrundet i behovet for at skabe mere plads på museet, både til at udstille flere kunstværker, som før blev opbevaret, samt for at skabe mere opbevaringsplads, fordi de hidtidige faciliteter var ved at bryde sammen.

Projektet blev finansieret af regionalregeringen og gennem Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, som bidrog

med en stor del af finansieringen gennem Asturiens operationelle program for programperioden 2007-2013. Det bør også bemærkes, at indvielsen i 2015 blot er første fase i et løbende projekt, hvor fase II endnu ikke er gennemført.

Hvilken indvirkning har udvidelsen haft på besøgende og især på lokalsamfundet, for eksempel stigningen i antallet af kulturelle og uddannelsesmæssige aktiviteter centreret på museet?

Virkingen har været enorm. Man skal huske på, at museet i 2013, da jeg blev direktør, oplevede et kraftigt fald i antallet af besøgende, som dengang lå på omkring 45.000. Det er 15.000 færre end det gennemsnitlige antal besøgende, som museet kunne tiltrække i sine bedste år. Udvidelsen blev indviet i marts 2015, og det år registrerede museet 85.000 besøgende. Udvi-

delsen, med et højere kulturelt og uddannelsesmæssigt aktivitetsniveau, der fulgte efter udvidelsen, var utvivlsomt en stor drivkraft med hensyn til at samle det gamle publikum og tiltrække nye besøgende. I 2016 var der 90.000 besøgende på museet.

Hvordan var forholdet til forvaltningsmyndigheden, andre partnere og især til hovedarkitekten Patxi Mangado? Hvordan blev arbejdet koordineret?

Forholdet var godt og var altid baseret på samarbejde og dialog mellem de forskellige interessenter, der var involveret i processen, uanset hvilke kompleksiteter og problemer af enhver type, der skulle løses i løbet af projektet.

Hvad var de største udfordringer, du stod over for på vejen mod opfyldelse af projektets mål?

Hvilke erfaringer har I gjort jer, der kan bruges senere?

En af de største udfordringer opstod helt i begyndelsen, da vi fandt ud af hvor stort et arbejde, der skulle udføres af de meget få ansatte, museet havde dengang og nu. Det problem skulle selvfølgelig løses på det pågældende tidspunkt, og det er faktisk stadig et problem, da vi stadig skal hyre flere medarbejdere, herunder teknikere og vagter til udstillingslokalerne og andre rum, som er blevet et samlingspunkt for byens kulturelle liv og for uddannelsesmæssige aktiviteter. ■

.....
FÅ MERE AT VIDE

<http://www.museobbaa.com/>

Rapport fremhæver fordelene ved EU's makroregionale

DISSE PLATFORME KAN HJÆLPE MED AT LØSE EN RÆKKE PROBLEMER FOR INTERREGIONALT SAMARBEJDE — OG DE ER FØRST LIGE STARTET

Der er behov for samarbejde mellem lande for at løse globale udfordringer, der ikke stopper ved grænser, såsom klimaforandringer, økonomisk konkurrenceevne og forurening. Ifølge en ny rapport fra Kommissionen kan EU's makroregionale strategier (MRS'er) hjælpe med at indføre løsninger for flere lande på disse og andre udfordringer og styrke samarbejdspolitikken. Rapporten argumenterer også for, at vi endnu ikke har set MRS'ernes fulde potentiale, og den beskriver, hvordan deres potentiale kan frigives.

MRS'er giver lande en ramme til at styrke forbindelserne med deres naboer for at fokusere på tværgående problemstillinger, som de alle står over for. Det drejer sig ikke om at skabe endnu et politisk niveau eller et yderligere finansieringsniveau men derimod om at fremme handlinger, der kan understøttes af eksisterende programmer og mekanismer. Mange tiltag kræver momentum for at være effektive, og de

kan godt drage fordel af et stærkere regionalt samarbejde. MRS'erne er også åbne for ikke-EU-lande, og de kan derfor spille en vigtig rolle med hensyn til at styrke forbindelserne ved EU's ydre grænser. MRS'erne tilføjer på den måde værdi til samarbejdsaspektet i samhørighedspolitikken.

Den første MRS blev lanceret i 2009 og omfattede Østersøområdet (EUSBSR). Siden dengang er der udarbejdet tre yderligere MRS'er: for Donauområdet (EUSDR) i 2011, området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav (EUSAIR) i 2014 og Alperregionen (EUSALP) i 2015. Der er nu i alt 19 EU-lande og otte ikke-EU-lande involveret. Disse strategier er tilpasset mere overordnede EU-politikker for at forbedre gennemførelsen af dem og løse tværgående problemstillinger.

Resultater

Rapporten afslører, at MRS'erne har øget interessen for og opmærksomheden på territorielt samarbejde og territorial samhørighed og merværdi i denne forbindelse, og de har allerede skabt positive resultater i praksis. Strategierne har styrket

< Corina Crețu, medlem af Europa-Kommissionen med ansvar for regionalpolitikken, rejste i november 2016 til Sverige for at deltage i det 7. strategiske forum for EU-strategien for Østersøområdet.

samarbejdet på visse politikområder (f.eks. masterplanen for sejlbarheden af Donaus vandveje og udvidelsen af sammenkoblingsplanen for det baltiske energimarked), og i visse tilfælde har de skubbet på politisk. I Østersøområdet har de for eksempel bidraget til at sætte emner af regional betydning på dagsordenen igen, bl.a. tilrettelæggelsen i 2015 af det første møde på højt niveau om kultur siden 2008.

MRS'er har bidraget til at forbedre eksisterende samarbejdsordninger og styrket samarbejdet mellem eksisterende regionale strukturer samt mellem deltagende EU-medlemsstater og tilstødende ikke-EU-lande, og strategierne har således bragt disse lande tættere på EU. I Donauregionen er dialog og samarbejde med internationale organisationer f.eks. blevet styrket gennem oprettelsen af dialog om finansiering i Donauområdet. Regionale partnerskaber er blevet styrket gennem den første europæiske gruppe for territorielt samarbejde med et ikke-EU-land (Ungarn-Ukraine) og oprettelsen af en samarbejdsordning, for at Moldova kunne deltage i strategien.

Strategierne har desuden gjort oprettelsen af nye netværk i regionerne nemmere eller hjulpet dem med at styrke effektiviteten af eksisterende netværk (f.eks. forummet for fiskeri i Østersøen), sat gang i udviklingen af nye makroregionale projekter eller videreført eksisterende projekter. De har også fremmet en integreret og tværsektoriel tilgang og skabt større samarbejde og koordinering mellem forskellige aktører på alle niveauer (europæisk, nationalt, regionalt og lokalt).

Herunder vises et sammendrag af de vigtigste resultater for hver strategi, inden for deres specifikke områder.

Bedre samarbejde

Rapporten fremhæver også en række problemer, som fire MRS'er skal løse — miljøet står højt på denne liste. Østersøområdet, Donauområdet og området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav skal styrke deres samarbejde for bedre at beskytte havmiljøet. Mange regioner kan derudover drage fordel af forbedrede forbindelser inden for energi og transport. Landene omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav skal også udarbejde politikker for effektivt at løse en stor flygtninge- og migrantkrise på en koordineret og pragmatisk måde.

Med hensyn til gennemførelse skal kommunikationen om MRS'er ifølge rapporten forbedres. Dette kan betyde at hjælpe partnere med at finde de rigtige mennesker til de rigtige job eller informere nationale koordinatore om projektresultater. I henhold til rapporten ville det også være gavnligt, hvis nationale ministre udviste et større engagement for at nå MRS-målene og tilbød tættere samarbejde mellem styregrupper og forvaltningsmyndigheder for de programmer, der støttes af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller andre instrumenter. Eftersom der ikke er et dedikeret budget for strategierne, er der behov for bedre koordinering af, hvordan tilgængelige midler anvendes. Med henblik på fuldt ud at frigive MRS'ernes potentiale, skal MRS'er og samhørighedspolitikken udforskes og udnyttes fuldt ud.

Dette er første statusrapport, der skal afdække alle MRS'er samlet, og fremover har Kommissionen planer om at offentliggøre opfølgende rapporter som denne hvert andet år. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://europa.eu/lG38wx>

< DiveSMART Baltic blev oprettet efter Costa Concordia-ulykken i 2012 og har til hensigt at forberede dykkere på samarbejde på tværs af Østersøregionen i tilfælde af ulykker. Ved hjælp af koordinering og en fælles forståelse af procedurer og dykkerfærdigheder er det muligt at tilrettelægge solide og udholdende eftersøgnings- og redningsoperationer i Østersøen og gøre stedet til et mere sikkert sted at rejse, bo og arbejde.

“ Østersøområdet forbinder os. Det giver os udfordringer. [...] Vi skal samarbejde som enkeltpersoner og som nationer for at finde fælles løsninger på fælles udfordringer [...]. EUSBSR tilbyder en vigtig ramme for vores akutte arbejde på at rede Østersøen. En strategi er imidlertid ikke nok, hvis den ikke realiseres. Den skal gennemføres, og dette kræver mennesker. ”

Hendes Kongelige Højhed Kronprinsesse Victoria af Sverige
6. årlige forum for EUSBSR, Jūrmala, den 15. – 16. juni 2015

EUSBSR
EU STRATEGY
FOR THE BALTIC
SEA REGION

EU'S STRATEGI FOR ØSTERSØMRÅDET (EUSBSR)

Siden lanceringen af EUSBSR i 2009 er forventningerne til resultaterne af strategien steget løbende: at være første projekt af sin slags betyder, at »alles øjne hviler på dig«. I løbet af de syv år, strategien blev gennemført, har den skabt en række resultater. De omfatter især, men er ikke begrænset til: oprettelsen af nye solide net eller større effektivitet og bedre udnyttelse af eksisterende net, opstart og videreførelse af tidligere projekter af makroregional relevans, fremme af forvaltning på flere niveauer og tværsektorielt samarbejde.

EUSBSR har også bidraget til at forme og udarbejde politikker (f.eks. inden for energi, navigation, miljø og klimaforandringer), yderligere at udvikle synergier og komplementariteter mellem forskellige samarbejdsrammer i regionen og styrke koordinering og samarbejde på alle niveauer, både inden for og mellem lande.

EKSEMPLER

- › Kvaliteten af vandet i Østersøen bliver bedre, og tilstrømningen af næringsalte er reduceret med gennemførelsen af projekter såsom PRESTO og IWAMA (Interactive water management).
- › Virksomhedsudvikling og -integration styrkes i Østersøregionen takket være et tættere samarbejde mellem virksomheder og studerende, der fremmes gennem projekter som Baltic Training Programme.
- › Sikkerhed til søs og forebyggelse af uheld i Østersøen forbedres ved at gennemføre projekter som Efficient, Safe and Sustainable Traffic at Sea (EfficienSea) og efterfølgeren EfficienSea2, der har fokus på udvikling og afprøvning af infrastruktur og tjenester til e-Navigation.

“ *Donaufloeden er i dag et symbol på samarbejde. Dette skyldes også Donaustrategien, der forbinder lande langs floden og skaber et område med samarbejde blandt gamle medlemslande, nye medlemslande og lande, der kan blive de næste medlemmer af Den Europæiske Union.* ”

Robert Fico, premierminister i Slovakiet
5. årlige forum i EUSDR, Bratislava, den 3. – 4. november 2016

EU'S STRATEGI FOR DONAUREGIONEN (EUSDR)

De første fem år, strategien blev gennemført, har vist, at EUSDR bærer frugt. Takket være strategien er flere nye vigtige makroregionale projekter blevet påbegyndt eller udviklet yderligere (f.eks. inden for sejlbarhed og klimaforandringer). Ved at samle forskellige interessenter fra flere niveauer har EUSDR bidraget til en bedre samarbejdskultur og hjulpet med at udvikle en multikulturel dialog. Den har også hjulpet med at styrke koordineringen og skabe synergier mellem politikker og

EKSEMPLER

- › I Donaus opland reducerer koordineret vandforvaltning og risikoforvaltning gennem projekter som SEERISK betydeligt risikoen for skader, der skyldes oversvømmelser.
- › Flaskehalse i Donaus sejlbarhed fjernes og navigationssikkerheden forbedres gennem projekter som FAIRWAY og DARIF — Forum for Donaufloeden.
- › Kulturel dialog og aktiv deltagelse af unge mennesker i civilsamfundet i Donauregionen tilskyndes gennem projekter som Empowering Young People — Connecting Europe.

institutioner på nationalt plan og støttet et styrket tematisk samarbejde med ikke-EU-lande og mellem eksisterende internationale organisationer i regionen.

EU'S STRATEGI FOR OMRÅDET OMKRING ADRIATERHAVET OG DET JONISKE HAV (EUSAIR)

“ *EUSAIR har stor politisk merværdi, hvilket kommer til udtryk med deltagelse af fire EU-lande og fire ikke-EU-lande, og den baner således vejen til EU for EU-kandidatlande og potentielle kandidatlande.* ”

Paolo Gentiloni, den italienske udenrigsminister og minister for internationalt samarbejde, åbningskonferencen for EUSAIR, Bruxelles, den 18. november 2014

EU Strategy for the
Adriatic and Ionian Region
EUSAIR

Siden lanceringen i 2014 er EUSAIR langsomt ved at tage form. I løbet af strategiens korte varighed har arbejdet primært været fokuseret på oprettelsen af effektive forvaltningsstrukturer og -regler, der er nødvendige for at afvikle og gennemføre strategien og for at levere de forventede resultater. Man har også udpeget prioriterede handlinger, som det indledende arbejde skal koncentreres om (f.eks. maritim fysisk planlægning og motorveje til søs). Strategien har i en vis udstrækning allerede bidraget til bedre samarbejde og koordinering blandt de berørte lande.

EKSEMPLER

- › Samarbejde med EU-lande om specifikke problemer af fælles interesse inden for EUSAIR hjælper de lande på det vestlige Balkan, der deltager i strategien, med deres integrationsproces i EU.
- › Med det formål at opnå bæredygtig økonomisk vækst, der er miljøvenlig, er grønne/blå korridorer, der forbinder landjorden med havet i området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav, blevet udpeget som et af de vigtigste områder, hvor strategiske projekter skal fremmes.

“ *Alpine regioner har en lang tradition med samarbejde (der er allerede oprettet en række netværk), og strategiens mål er at styrke denne eksisterende solidaritet.* ”

Corina Crețu, kommissær med ansvar for regionalpolitik
Åbningskonference for EUSALP, Brdo, den 25. januar 2016

EU'S STRATEGI FOR ALPEREGIONEN (EUSALP)

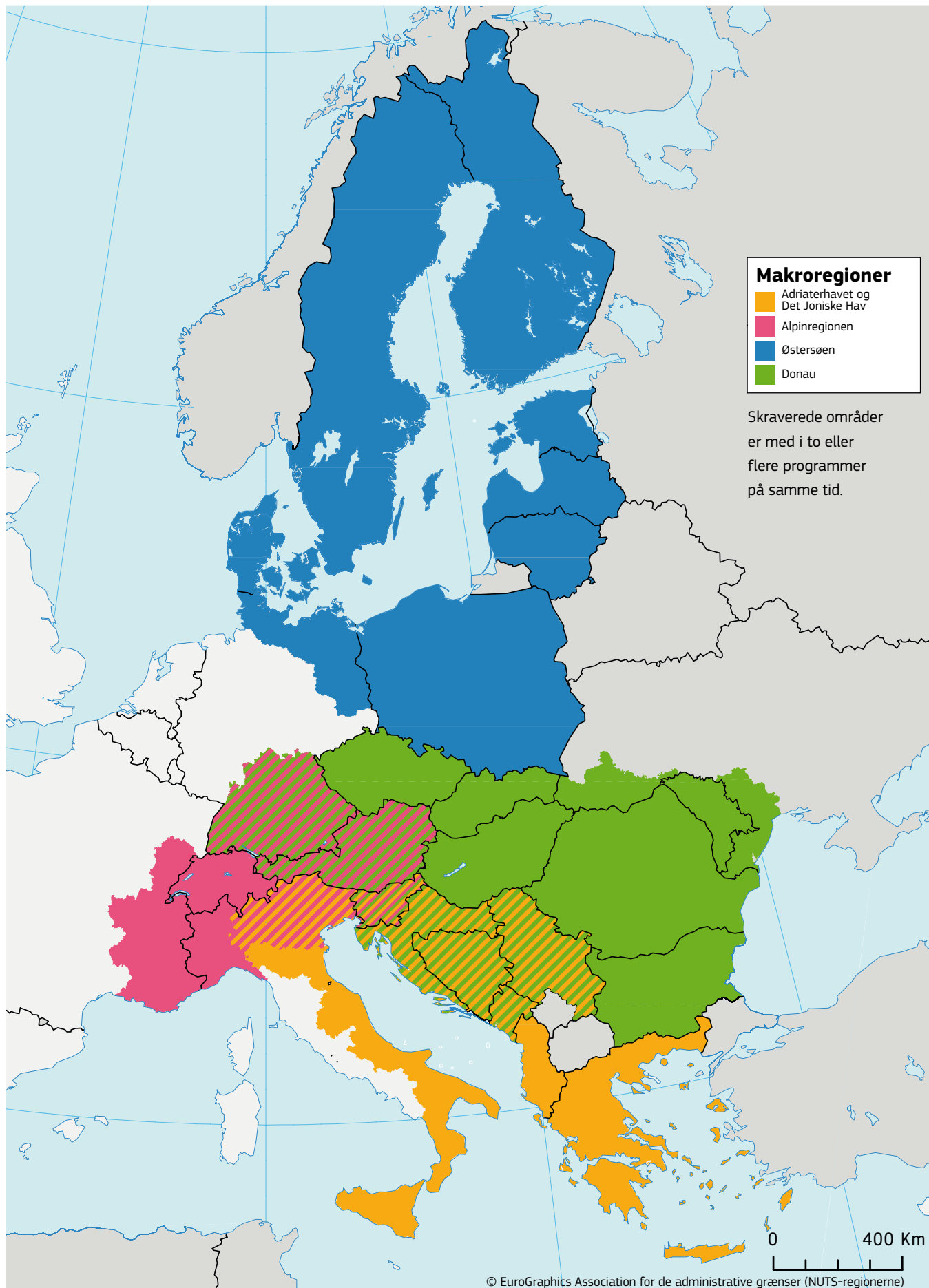
EUSALP er den yngste i familien af EU's makroregionale strategier, og den fik en rigtig god start i 2016. Eftersom strategien stadig er i sin indledende fase, er der endnu ikke draget nogen konklusioner om gennemførelsen af den. Nogle indledende resultater er dog allerede tydelige. Disse omfatter en aftale om forvaltningsstrukturer og -regler samt udpegning af tematiske emner (f.eks. forbedring af værdikæden for alpint træ og fokus på tilpasning til klimændringer), som er nødvendige for at gennemføre EUSALP-handlingsplanen. De vigtigste resultater af strategien har vi ikke set endnu. ■

EKSEMPLER

- › Oprettelse af grænseoverskridende uddannelsesområder til erhvervsuddannelse med skiftevis skolegang og praktik i Alperregionen sker gennem projekter som mountErasmus.
- › Økologisk konnektivitet på tværs af hele EUSALP-området bliver forbedret ved for eksempel at fokusere på oprettelsen og udviklingen af det europæiske net for grøn infrastruktur (TEN-G) i regionen.

FÅ MERE AT VIDE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/
www.balticsea-region.eu/
www.danube-region.eu/
www.adriatic-ionian.eu/
www.alpine-region.eu/

MED DINE EGNE ORD

PANORAMA
takker på forhånd
for jeres bidrag!

»Med dine egne ord«er den del af *Panorama*, hvor interessenter på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan kan give udtryk for deres synspunkter og fremlægge deres planer for perioden 2014-2020.

Panorama modtager gerne jeres bidrag på jeres eget sprog og bringer dem eventuelt i fremtidige udgaver. Kontakt os for yderligere oplysninger om deadlines og de retningslinjer, som bidragene skal følge. regio-panorama@ec.europa.eu

EU-MIDLER — TIL PERSPEKTIV OG BÆREDYGTIGT IVÆRKSÆTTERI I LETLAND

Samhørighedspolitikken har været en integreret del af Letlands økonomiske udviklingsstrategi siden landets tiltrædelse af Den Europæiske Union i 2004.

Hidtil har alle lettiske borgere haft utrolig stor nytte af den leverede støtte. Samtidig kan vi også se, at de muligheder, der åbnes gennem samhørighedspolitikken, bliver store for den fremtidige vækst af vores økonomi. I år vil Letland fokusere på effektiv gennemførelse af projekter og hensigtsmæssig risikostyring, for at landet kan udnytte potentialet ved EU-midler bevidst og i fuld udstrækning.

Ligesom før er støtte til iværksætteri også en af de største prioriteter i Letland i løbet af programperioden 2014-2020 for EU-finansiering. Der er støtte til uddannelse af medarbejdere, forskning, teknologisk udvikling og innovation, konkurrenceevne og fremme af små og mellemstore virksomheder samt opstart af produktion af nye produkter.

I øjeblikket gennemføres projektevalueringen under programmet for oprettelse af produktionssteder og -infrastruktur, der skal bidrage til udviklingen af industrielle områder og bearbejdningsindustri i Letlands regioner. Der er også blevet oprettet væksthuse af national og regional betydning i kommunerne samt et væksthuse til kreative industrier i Riga. I forhold til den foregående periode er antallet steget for at imødekomme den stadig stigende efterspørgsel fra virksomheder.

Derudover er der indgået projektaftaler med alle godkendte klynger, og gennemførelsen af de første aktiviteter er allerede i gang. Resultatet af klyngeprogrammet forventes at give et højt afkast. Hvis markedsvilkårene er gunstige, forventes det, at den samlede eksport fra de 13 godkendte klynger kan stige med mere end 100 mio. EUR, hvilket er ensbetydende med en stigning, der vil overgå de investerede midler i programmet.

Der er også lanceret finansielle instrumenter — mikrolån og lån til opstartsvirksomheder, lån til vækst, acceleratorprogrammer, lånegarantier osv. På den måde, gennem flere finansielle instrumenter, har 1706 iværksættere allerede modtaget støtte.

Samtidig bidrager finansiering gennem støtte fortsat til at styrke virksomheders konkurrenceevne ved at yde støtte til innovation ved hjælp af potentialet ved videnskab. Parallelt med de yderst effektive finansielle instrumenter kan tilskud nå ud til og støtte de iværksættere, der har brug for specifik assistance, og de territorier hvor det sociale og økonomiske niveau ikke er tilstrækkeligt udviklede til effektivt at tiltrække finansielle instrumenter.

EU-finansiering er afgørende for en iværksætter, hvis han eller hun har en god forretningsidé med stort potentiale, der kan give bæredygtige resultater. ■

DANA REIZNIECE-OZOLA
Økonomiminister, Letland

RESULTATORIENTERET: SÅDAN MÅLER VI VIRKNINGERNE AF STRUKTURFONDENE I DANMARK

I samarbejde med Danmarks Statistik og de danske regioner har Erhvervsstyrelsen i Danmark udarbejdet et værktøj til at måle virkningen af den regionale vækstpolitik i Danmark.

I løbet af perioden 2014-2020 vil Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Socialfond investere ca. 400 mio. EUR for at skabe vækst og arbejdspladser i Danmark. Som i enhver anden medlemsstat måles resultaterne af de danske strukturfonde ved hjælp af en række indikatorer, der omfatter fælles indikatorer. Disse indikatorer er nyttige, men de har deres begrænsninger, i og med der er tale om selvevalueringer, og at de kun måles, mens projekterne løber. De vigtigste resultater af projekterne under de danske strukturfonde fremkommer typisk efter, projektet er gennemført — ofte flere år efter gennemførelsen.

På denne baggrund er Erhvervsstyrelsen og de regionale vækstfora gået sammen med Danmarks Statistik for at måle, hvordan virksomheder, der deltager i projekter under strukturfondene, faktisk klarer sig med hensyn til for eksempel beskæftigelse og omsætning, både i løbet af projektperioden og, hvad der er vigtigere, efter projektet er gennemført.

Om projekterne under strukturfondene har gjort en forskel, måles ved at sammenligne udviklingen i deltagende virksomheder i forhold til kontrolgrupper, dvs. lignende virksomheder, der ikke har deltaget i projekterne under strukturfondene. Hvis deltagerne har oplevet betydeligt kraftigere vækst end kontrolgruppen, fortolkes det som et tegn på, at deltagelsen har haft en positiv indvirkning.

Den seneste resultatmåling fokuserede på ca. 150 projekter under strukturfonde, der blev lanceret i perioden 2010-2012. Over 7000 private virksomheder deltog i disse projekter, og virksomhedernes vækst blev målt ved udgangen af 2015 og sammenlignet med kontrolgrupper (2015 er seneste data). Resultatmålingen angiver, at projekterne under strukturfonde har bidraget til at skabe ca. 4200 fuldtidsstillinger, svarende til ca. 75 000 EUR pr. job. Resultatmålingen anslår samtidig, at projekterne har bidraget til at styrke de involverede virksomheders omsætning med omkring 850 mio. EUR.

^ Silkeborg, forvaltningsmyndighedens kontorer i Danmark.

Den første tilsvarende resultatmåling for programperioden 2014-2020 forventes færdiggjort i 2018. Disse målinger fokuserer ikke kun på de involverede virksomheder, men også på de mennesker, der har været involveret. I forbindelse med projekter under strukturfonde er det ofte især relevant at måle, om f.eks. arbejdsløse finder arbejde, eller om unge mennesker gennemfører en uddannelse. Dette kan også evalueres ved hjælp af data fra Danmarks Statistik. ■

HANS HENRIK NØRGAARD
Chefrådgiver, Erhvervsstyrelsen

EU'S STRUKTURFONDE SKAL STØTTE SELVLEDELSE

Når vi taler om strukturfonde, skiller tre centrale sætninger sig ud fra alle andre: overdrevent bureaukrati, afhængighed af støtte og øget konkurrenceevne.

Selvom to af disse sætninger er temmelig negativt ladede, er det klart, at strukturfondenes virkning i retning af at øge landets og erhvervslivets konkurrenceevne har været bemærkelsesværdig i Estland, selvom den til tider har været undervurderet.

Ikke desto mindre har det været og er fortsat vigtigt at holde de negative reaktioner i kort snor. For at forhindre, at de negative reaktioner dukker op igen, er vi nødt til konstant at anmode om feedback fra både støttemodtagere og fra ikke-statslige organisationer, som repræsenterer de almene interesser inden for en erhvervsgren.

Den mængde bureaukrati, der er forbundet med fondene, er ifølge nogle iværksættere, vokset over tid. Hvis mere end 20% af projektudgifterne bruges på rapportering og tilsvarende omkostninger, så er det klart for meget. Det ville give langt bedre mening at målrette disse ressourcer de vigtigste mål for de forskellige foranstaltninger. Det er vigtigt at fokusere mere på virkninger og konsekvenser samt evaluering af det enkelte projekts endelige resultater end på konstant rapportering. Navnlig for mindre virksomheder kan dette blive for meget og kan føre til en masse frustration.

Støttemodtagerne bør vises mere tillid, fordi det er urimeligt at kontrollere og revidere alt, og det øger omkostningerne for både iværksætteren og staten.

Udvikling af en afhængighed af tilskud har været et problem i alle lande, uanset den aktuelle årsag til finansieringen. Dette bør undgås, da pengestrømmen i sidste ende vil tørre ud, dvs. at ressourcerne bør anvendes til at sætte skub i udviklingen i stedet for som driftsstøtte.

Der er et par sektorer, hvor afhængighed er blevet et stort problem, og ikke kun i Estland. Et af de mest komplekse områder er, for eksempel, landbruget, men der er også andre. Den vigtigste fælde at undgå er årsagen til det »tillærte hjælpeløshedssyndrom« gennem skabelsen af en illusion om almægtig og uendelig bistand.

Strukturfondene bør bidrage til, at økonomien som helhed bliver mere konkurrencedygtig — dette bør være det primære mål. Med hensyn til modtagelse af støtte er det vigtigt at behandle store og små virksomheder ens og give mere støtte til dem, der har været på markedet i et stykke tid og tilsyneladende klarer sig godt på egen hånd. Konkurrencen i erhvervslivet er et hårdt spil, og for at slå igennem på de internationale markeder skal en spiller være villig til at satse en masse arbejde og penge.

Større virksomheder er villige til at bidrage mere selv, så hvis vi føjer EU's strukturfonde til dette, kunne resultaterne blive meget bedre. Til gengæld må vi ikke glemme, at store virksomheder giver arbejde til dusinvis af mindre virksomheder. I nogle tilfælde kan antallet af underleverandører nå op på flere hundrede, og deres succes er ofte afhængig af deres større partner. At rette bistanden i en mere fornuftig retning ville også medføre betydelige besparelser på administrationsomkostningerne. ■

MAIT PALTS

Generaldirektør

Det Estiske Handels- og Industri-kammer

PROJEKTER

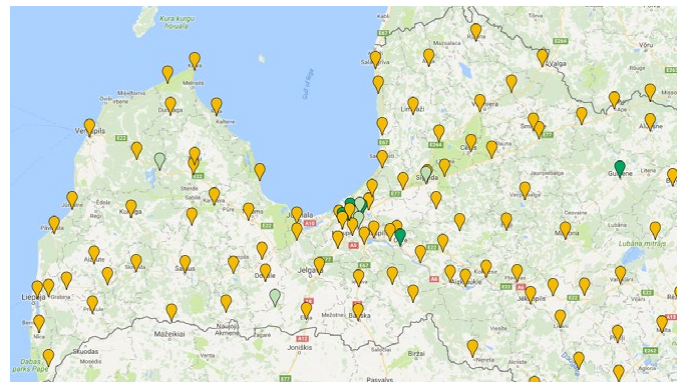
MILJØVENLIG MOBILITET
I LETLANDSAMLET INVESTERING:
7 835 300 EUREU-BIDRAG:
6 660 000 EUR

Formålet med projektet om oprettelse af en laddingsinfrastruktur til elektriske køretøjer er at skabe et landsdækkende lettisk net af 150 laddingsstationer til elektriske køretøjer i overensstemmelse med EU's krav om infrastruktur til alternative brændstoffer. Projektet skal nedbringe landets afhængighed af olie og føre til betydeligt flere elektriske køretøjer på de lettiske veje.

Hovedformålet med elektromobilitetsprojektet er at reducere Letlands afhængighed af olie ved at skabe et landsdækkende net af ladestationer til elektriske køretøjer for at øge antallet af elektriske køretøjer, der benytter vejene i Letland. En sådan innovation i landets transportsektor vil øge effektiviteten af den, sikre større mobilitet og tilskynde til udviklingen og anvendelsen af flere vedvarende energiteknologier i hele Letland. Den vil også forbedre livskvaliteten i byer, hvor luftforurening fra trafikophobningen er et voksende sundhedsproblem.

Projektets mål er at anlægge et passende antal offentligt tilgængelige ladestationer inden udgangen af 2020 for at sikre cirkulation af elektriske køretøjer i alle større byer, omkringliggende områder og alle andre tætbefolkede områder i Letland. Disse mål er i overensstemmelse med EU-direktiverne om anlæggelsen af infrastruktur til alternative brændstoffer.

Projektet finansieres primært gennem Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), og resten kommer fra statens budget i Letland. Finansieringen skal støtte anlæggelsen af 150 nye ladestationer til elektriske køretøjer og formodentlig 747 flere elektriske køretøjer, der er registreret til at køre på vejene i hele Letland inden 2023.

Ansvar

Projektaktiviteterne skal især undersøge og analysere de bedst mulige placeringer for ladestationer til elektriske køretøjer og efterfølgende anlægge disse ladestationer og tilhørende elektriske forbindelser. Projektaktiviteterne omfatter også udvikling af et forvaltnings- og overvågningssystem for stationerne for at sikre effektiv administration og kontrol af operationer for de leverede tjenesteydelser samt betalingsmetoder til opladning af elektriske køretøjer.

Ved at anlægge et fornuftigt antal ladestationer til elektriske køretøjer på de rigtige steder vil projektet sikre, at elektriske køretøjer kan lades op hurtigt, forebygge nedetid og øge de afstande, som elektriske køretøjer kan tilbagelægge. Denne nye, innovative og planlagte infrastruktur til elektriske køretøjer vil derfor bidrage til en mere bæredygtig transportsektor, mindske afhængigheden af fossile brændstoffer i Letland og reducere forureningen. ■

FÅ MERE AT VIDE

www.etransports.lv

PROJEKTER

FORBLIV TØR I LUFTEN, UANSET OM DET BLÆSER, REGNER ELLER ER SOLSKIN

**SAMLET INVESTERING:
1 744 700 EUR**

**EU-BIDRAG:
1 146 600 EUR**

WP Systems baseret i Ruhland, Tyskland, har taget patent på SkyServiceShop, et mobilt værksted, der består af et innovativt vedligeholdelsessystem til motorblade. Kammeret, der er det første, der kan udføre planlagt servicering af blade, uanset vejrforhold, skal forbedre effektivitet og omkostningsbesparelser for vindkraftanlæg.

I dag kan vedligeholdelsesarbejde, der skal udføres på rotorblade på vindmøller, være problematisk. Der anvendes ofte industrielle klatrere, reb og platforme, men deres evne til at udføre arbejdet afhænger af vejret. Det betyder, at antallet af dage, hvor de kan arbejde, er begrænset på grund af temperaturudsving og vejrforhold, der kan give vindkraftanlæg problemer under planlægningen af inspektioner, vedligeholdelse og reparationer.

Dette medfører større skader på vindturbinerbladene, hvilket kræver yderligere investeringer for at vedligeholde og reparere dem. På en global skala betyder det, at de vindmølleparker, der i dag er i drift, ikke længere kan udnytte deres fulde potentiale.

Som reaktion på udfordringen om, hvordan vedligeholdelsesarbejde kan udføres året rundt på vindmølle anlæg, støtter Den Europæiske Fond for Regionaludvikling det innovative SkyServiceShop-initiativ.

Med hjælp fra erfarne udviklingsingeniører fra luftfart og professionelle industrielle designere har WP Systems udarbejdet et nyt koncept til en overdækket serviceplatform, der kan sættes på rotorbladet, mens det sidder på vindmøllen. Denne patenterede fleksible løsning ser ud til at imødekomme krav fra kunder og forventes at udfylde et stort hul på vedligeholdelsesmarkedet for vindkraft.

Innovativt, tilpasningsdygtigt og sikkert

SkyServiceShop er et lukket mobilt vedligeholdelseskammer med et værkstedslignende miljø. Det beskytter operatører mod regn og kulde og gør det muligt at udføre inspektioner, vedligeholdelse og reparationer på vindmølleblade uanset vejrforhold hurtigt, omkostningseffektivt og til tiden.

Kammeret består af et nyt bevægeligt gulv, der forsejler gulvet til rotorbladet så tætsluttende som muligt. Kammeret kan tilpasses en række bladstørrelser og -typer, og gulvet kan udvides helt op til bladets overflade. Dette garanterer uhindret adgang til områder, når der kan være brug for reparationer.

Kammeret kan endda anvendes i vådt vejr takket være SkyServiceShops forsejlingskoncept, der fører regnvand væk fra det område, der arbejdes på. Opvarmning af, nedkøling af og ergonomien i kammeret sørger for de nødvendige forhold for effektivt og professionelt at kunne udføre vedligeholdelsestjenesterne.

Kammeret kan også transporteres som en trailer bag på et køretøj, og det har skræddersyede specifikationer, der garanterer sikkerheden for de operatører, der arbejder i kammeret. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://windpowersystems.de/>

KALENDER

1.-2. JUNI 2017

Helsinki (FI)

Smart Regions II Conference

26.-27. JUNI 2017

Bruxelles (BE)

Samhørighedsforummet

9.-12. OKTOBER 2017

Bruxelles (BE)

Europæisk uge for regioner og byer

10. OKTOBER 2017

Bruxelles (BE)

RegioStars Awards Ceremony

JURIDISK MEDDELELSE

Hverken Europa-Kommissionen eller personer, der handler på vegne af Kommissionen, kan gøres ansvarlige for anvendelsen af oplysningerne i denne publikation eller for eventuelle fejl, som den trods omhyggelig gennemarbejdning måtte indeholde.

Denne publikation er ikke udtryk for Europa-Kommissionens officielle holdning.

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2017

ISSN 1725-812X

© Den Europæiske Union, 2017

Gengivelse er tilladt med kildeangivelse.

(*) Rettighederne til de relevante billeder er kun givet til brug i bladet *Panorama* (60. udgave) og ikke til nogen anden brug. I forbindelse med *Panorama* 60 og de oversatte udgaver af det må billedet gengives — billedet må ikke gengives til noget andet formål.

I forbindelse med brug/gengivelse af materiale fra tredjeemand beskyttet af ophavsret, der er angivet som beskyttet, skal der indhentes tilladelse fra ophavsretsindehaveren(-erne).

Printed in Belgium

Dette blad er trykt på engelsk, fransk, tysk, bulgarsk, græsk, spansk, italiensk, polsk og rumænsk på genbrugspapir. Det er tilgængeligt på internettet på 22 sprog på:

http://ec.europa.eu/regional_policy/da/information/publications/panorama-magazine/

Indholdet i denne udgave blev færdiggjort i marts 2017.

FOTOGRAFIER (SIDER):

Omslag: © Europa-Kommissionen

Side 4: © Daniel Cilia

Sider 3, 10, 11, 13, 15, 19, 21, 22, 23, 24,

25, 26, 30, 44, 45: © Europa-Kommissionen

Sider 5, 6, 7: © gov Malta

Side 8: © iStock – sfabisuk

Side 18: © Thinkstock – repistru

Sider 28, 29: © Marc Detiffe / © Maxime Delvaux /

© FrancoisLichtlé, SPRB Brussels / @EFRO Vlaanderen /

© SPW / © Idelux Projets Publics – Kevin Manand

Side 31: © Thinkstock – HildaWeges

Side 32: © Regionen Vestgrækenland

Sider 32, 35, 36, 37: © Regionen Vestgrækenland

Side 40: © Ministeriet for økonomisk udvikling, Polen

Side 43: © Sociedad pública de gestión y promoción

turística y cultural del principado de Asturias, s.a.u.

Side 46: © Valdemar Lindekrantz

Side 47: © Europa-Kommissionen

Side 48: © Diego Occhi

Side 50: © Økonomiministeriet, Letland

Side 51: © Erhvervsstyrelsen i Danmark

Side 52: © Det Estiske Handels- og Industri-kammer

Side 53: © etransports

Side 54: © windpowersystems

HOLD DIG OPDATERET

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

flickr.com/euregional

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
 @CorinaCretuEU

Der er flere oplysninger om disse arrangementer under afsnittet Kalender på Info regio-webstedet:
http://ec.europa.eu/regional_policy/da/newsroom/events/

Publikationskontoret

Europa-Kommissionen
 Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik
 Kommunikation – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu